

VINERI • 24 OCTOMBRIE 2008 • ANUL LVIII NR. 43

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

***Eroi români căzuți în Revoluția de la 1956
Memoria lui Andrei Șaguna îi agită pe unguri
Pelerini la Mănăstirea Hodoș-Bodrog***

CALENDAR ORTODOX

27 octombrie, luni – Cuviosul Dimitrie cel Nou, ale cărui moaște se află la Catedrala Patriarhală din București.
28 octombrie, marți – Sfinții Mucenici Terentie și Neonila; Cuvioșii Ștefan și Firmilian.
29 octombrie, miercuri – Sfânta Muceniță Romana; Cuviosul Avramie.
30 octombrie, joi – Sfinții Mucenici Zenovie și Zenovia.
31 octombrie, vineri – Ap. Apelle, Stahie, Ample, Urban, Aristolul și Narcis.
1 noiembrie, sâmbătă – Sf. Doctori fără de arginți Cosma și Damian (Pomenirea morților).
2 noiembrie, duminică – Sf. Mucenici: Achindin, Pigasie, Aftonie, Espidifor și Agapie.

AGENDĂ

27 octombrie
1682 – Mitropolitul Dosoftei a tipărit, la Iași, „Viața și petrecerea sfinților”, în patru volume, culegere de hagiografii, după izvoare bizantine și slave.
1782 – s-a născut, la Genova, marele compozitor și violonist italian Niccolò Paganini.

28 octombrie
1688 – a murit Șerban Cantacuzino, domn al Țării Românești între anii 1678-1688. Tot în această zi a început domnia lui Constantin Brâncoveanu în Țara Românească (1688-1714).

29 octombrie
1875 – s-a născut Maria de Edinburgh, soția Regelui Ferdinand I al României.

30 octombrie
1930 – premiera filmului „Ciuleandra”, prima ecranizare după Liviu Rebreanu, dar și primul film sonor vorbit în românește.

31 octombrie
1820 – s-a născut pictorul Gheorghe Tătărescu.
1881 – s-a născut Eugen Lovinescu, scriitor și istoric literar.

1 noiembrie
1599 – intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în Alba Iulia.

2 noiembrie
1784 – marea răscoală țărănească din Transilvania, condusă de Horea, Cloșca și Crișan.
1816 – a murit Gheorghe Șincai, istoric, filolog, reprezentant marcant al Școlii Ardelene.

Citatul
săptămânii

„Nu se cuvine a pierde cei mai mulți pentru cei mai puțini, căci este nedrept; nu se cuvine iarăși a pierde cei mai puțini pentru cei mai mulți, căci este silnic.”

I. Heliade Rădulescu

România

Cea mai religioasă țară din zonă

Conform unei analize efectuate în 14 țări din fostul bloc sovietic, în Europa Centrală și de Est, România are cea mai religioasă populație. Ungaria se află printre codașii listei. În frunte, România este urmată de Polonia și Republica Moldova, iar la capătul listei găsim Ungaria, Slovenia, Republica Cehă și fosta Germanie Răsăriteană (RDG).

Cercetătorii temei subliniază că în Ungaria a scăzut la toate categoriile de vârstă numărul persoanelor care participă cu regularitate la slujbele religioase. Cu zece ani în urmă, 20% s-au considerat „foarte religioși”, azi proporția acestora este de 15%. Tot așa a scăzut și numărul celor care merg cu regularitate la biserică. A dispărut diferența dintre sate și orașe. Până când mai devreme baza tradițională a bisericilor au constituit-o

în Ungaria enoriașii de la sate, acum se constată o scădere numerică a persoanelor care participă activ la viața bisericească și în rândul sătenilor. Dintre statele post-comuniste doar în Lituania se observă o scădere atât de mare a numărului religioșilor, ca în cazul Ungariei.

Rezultate cercetărilor conduse de profesorii universitari din Viena și Budapesta, Paul M. Zulehner și Tomka Miklós, au fost publicate în ziarul Népszabadság, din 8 octombrie 2008. Din datele publicate reiese că oamenii religioși consideră o calitate omească importantă toleranța. Luând în considerare aprecierile cercetării publicată în cotidianul maghiar, logic putem spune că România fiind cea mai religioasă țară din Europa Centrală și de Est are cei mai toleranți cetățeni din zonă. Tiberiu Netea

Seghedin

Depunere de coroane la eroii români

Cu ocazia Zilei Armatei Române, Consulatul General al României organizează ceremonia de comemorare a ostașilor români căzuți în cursul celui de-al doilea război mondial, în luptele purtate pe teritoriul Ungariei. Ceremonia, care

va include onoruri militare și depunerea de coroane de flori, se va desfășura la 28 octombrie cu începere de la orele 10.00, la Monumentul Eroilor Români din Cimitirul Central al orașului Seghedin.

A.C.

Scrieți-ne

la adresa:

foaia@foaia.hu

Încheierea ediției:
marți, ora 18.00

Vacanța de toamnă

Chiar în această săptămână, când revista noastră ajunge la cititori în formă tipărită elevii de școala generală, școli medii și liceu se află în vacanța de toamnă. Privind structura anului școlar 2008-2009, începând de joi, 23 octombrie 2008 și până duminică, 2 noiembrie, elevii din învățământul preuniversitar sunt în vacanța de toamnă. Cursurile primului semestru vor fi reluate luni, 3 noiembrie 2008 și se vor termina vineri, 16 ianuarie 2009, întreruptă de vacanța de iarnă. A.C.

Telefonul redacției: 661463-152

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Mormântul comun al Elisabetei Maniu și a lui Mihai Farkas, eroi români căzuți în Revoluția maghiară de la 1956 (Foto: Eva Iova)

Jula

Congres medical

Asociația Științifică Maghiară de Protecție a Familiei și a Femeii, Secția de Ginecologie de la Spitalul „Pándy Kálmán” din Jula, în colaborare cu Clinica de la Seghedin organizează în perioada 13-15 noiembrie un congres al medicilor în orașul Jula. Este cel de-al 33-lea congres organizat de fundația secției de Obstetrică-Ginecologie a spitalului julan. Manifestarea va avea loc în incinta primăriei din oraș, unde vor participa medici profesori ginecologi din România și Ungaria pentru a ține prezentări în domeniul științific. A.B.

Leta Mare

Comemorare
Iosif Vulcan

Asociația Culturală a Românilor și Autogovernarea Românească din Leta Mare organizează la 8 noiembrie tradiționala manifestare în cinstea lui Iosif Vulcan. Serbarea va începe la ora 14.00, la Primăria orașului, după care, de la ora 15.00 se vor depune coroane de flori la mormântul lui Iustin Popfiu, la mormântul lui Ioan Irinyi și familia lui, și la placa comemorativă a lui Iosif Vulcan. La manifestare sunt așteptați și oaspeții din Oradea.

A. Cioca

Statuia mitropolitului ortodox agită spiritele la Julia

Săptămâna trecută, la Julia se plănuia depunerea pietrei de temelie a statuii marelui mitropolit Andrei Șaguna, în fața Catedralei ortodoxe Sf. Nicolae. Inițiativa s-a amânat din cauza presiunii făcute de Asociația „Jobbik” (o asociație de extrema dreaptă) și de avertismentul că la manifestare va participa și Garda Maghiară.

Prima dată scandalul a fost prezentat numai în presa locală și județeană, ca peste o zi acesta să fie publicat și de ziarele centrale din Budapesta. În majoritatea scrierilor, figura mitropolitului român Andrei Șaguna, care de altfel s-a născut la Mișcolț, este prezentată ca fiind un înverșunat anti-maghiar. Partidele și presa de extrema dreaptă s-au îmbulzit să aducă cât mai multe argumente, de ce nu are loc în Ungaria o statuie a lui Andrei Șaguna, comparându-l tot timpul cu criminalul de război Wass Albert din Secuime, uitând că busturile, statuile, plăcile acestuia împânzesc toată Ungaria, dar și în Transilvania există deja 6 astfel de monumente. Reacțiile extremiștilor au fost încurajate și de un comunicat al Uniunii Mondiale Maghiare, care a cerut la fel să se boicoteze inaugurarea unei statuii a mitropolitului ortodox Andrei Șaguna pe teritoriul Ungariei.

Menționăm că despre amplasarea acestei statuii la Julia, în fața Catedralei ortodoxe, s-a decis deja cu un an în urmă, la ședința comună a Guvernelor României și Ungariei, care a avut loc la Sibiu. Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria a dat publicității luni un comunicat, în care se delimitează de toate acuzele extremiștilor maghiari și argumentează de ce este justificată realizarea unei statuii a lui Andrei Șaguna la Julia. (E.I.)

Comunicatul Episcopiei

Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria a luat act cu bucurie de inițiativa celor două Guverne, Român și Maghiar, din ședința comună care a avut loc în luna noiembrie 2007 la Sibiu, de a sprijini ridicarea la Julia a unei statuii a Marelui Mitropolit Ortodox Român al Ardealului, Andrei Șaguna. La 200 de ani de la nașterea sa, Mitropolia Ardealului a decis ca anul 2008 să fie declarat „An comemorativ Andrei Șaguna”, idee preluată și sprijinită în același timp și de către UNESCO.

Născut la Mișcolț, oraș aflat în Nordul Ungariei și având studiile făcute la Pesta, cel care avea să fie viitorul Mitropolit al Ardealului s-a remarcat în mod deosebit prin darurile sale, fiind un reprezentant de seamă al Bisericii noastre Strămoșești, de numele lui legându-se realizări importante pentru credincioșii ortodocși români din Transilvania și Ungaria: restaurarea vechii Mitropolii Ortodoxe a Transilvaniei, înființarea Institutului Teologic din Sibiu, editarea „Telegrafului Român”, unul dintre cele mai vechi ziare în lim-

ba română din Transilvania, organizarea învățământului românesc prin deschiderea a aproximativ 800 de școli populare românești și multe altele. Tot de numele Marelui Mitropolit Andrei Șaguna se leagă și elaborarea Statutului Organic al Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania, după principiile căruia se conduce Biserica Ortodoxă Română până în ziua de astăzi.

Realizările memorabile ale Mitropolitului Andrei Șaguna au contribuit hotărâtor la emanciparea național-bisericască a românilor din Transilvania și Ungaria de atunci.

Reacțiile care au apărut pe plan local vizavi de această intenție nobilă a Bisericii noastre au fost cu totul nepotrivite și nefondate. Ținând cont de faptul că rolul dintotdeauna al Bisericii a fost acela de a îl sluji pe Dumnezeu și pe credincioșii care o alcătuiesc și nicidecum de a crea conflicte sau neînțelegeri între oameni sau naționalități, respingem cu hotărâre acuza că am fi dorit să provocăm vreo incitare între cei care trăiesc astăzi în pace în orașul Julia.

Dorința noastră de a ridica statuia Mitropolitului Andrei Șaguna lângă Catedrala Episcopală din Julia este perfect întemeiată ținând cont de realizările sale. Considerăm că aceasta va contribui la întărirea identității spirituale și naționale a comunității noastre ortodoxe românești din Ungaria și constituie în același timp un drept elementar de care se bucură orice minoritate care trăiește astăzi într-o țară din Uniunea Europeană.

Biurul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

EDITORIAL

Umbra lui Șaguna

Nici prin minte nu mi-ar fi trecut că Andrei Șaguna este atât de cunoscut în Ungaria cum ni s-a demonstrat zilele trecute pe anumite forumuri și reviste online ungurești. Toți aveau părere despre mitropolitul Ardealului, de parcă s-ar învăța despre el la orele de istorie din școlile ungurești. După ce primărița Julie a anunțat la o conferință de presă că se plănuiește punerea pietrei de temelie a statuii lui Șaguna în fața Catedralei Ortodoxe din Julia, Asociația „Jobbik Magyarországért” („Pentru o Ungarie mai bună”), filiala din Julia, organizație de extrema dreaptă, a dat publicității imediat un comunicat în care avertiza că dacă va fi nevoie vor împiedica acest lucru cu propriile lor trupuri. Se zvonea prin Julia că festivitatea va fi „onorată” și de prezența Gărzii Ungare. Poate băieții au vrut doar să-și aerisească uniforme... Oricum, nu li s-a oferit ocazia, pentru că inaugurarea s-a amânat.

Rușinos este că la apelul „Jobbik” au reacționat pozitiv și unii consilieri din Julia, ba mai mult și ziarul județean Békés Megyei Hírlap, care a prezentat subiectul într-un stil ultra-naționalist, atrăgând atenția încă din titlu că la Julia se plănuiește inaugurarea statuii unui episcop „anti-maghiar”. Picanterea este că nici unul din cei doi protagoniști principali negativi ai evenimentelor nu sunt maghiari: gălăgiosul și exhibiționistul consilier local este de naționalitate germană, chiar e și membru în Autogovernarea Germană din oraș, iar președintele filialei „Jobbik” din Julia are o bunică cu numele de Ardelean (Árgyelán). Acesta din urmă probabil ar explica așa că familia bunicii sale este maghiară, dar a venit din „Erdély” și de aceea se cheamă așa. Poate găsește pe cineva care să-l și creadă.

Până duminică, când a apărut comunicatul Episcopiei Ortodoxe din Julia, nici o instituție sau organizație românească din Ungaria nu a reacționat la atacurile aduse memoriei lui Andrei Șaguna. Luni, totuși, și-a deschis gura și președintele Autogovernării pe Țară, dar mai bine n-ar fi făcut-o. Ca de obicei, și de această dată, Kreszta a apărut pe oricine, numai interesele comunității pe care pretinde că o reprezintă nu. După părerea lui, problema este că „nu a fost pregătită în mod profesional” așezarea statuii lui Șaguna, dar a criticat și faptul că cele două Guverne au decis despre acest proiect înainte ca în Comisia Mixtă Interguvernamentală să se fi ajuns la un consens. Mai avem și noi niște nelămuriri: în acest colț întunecat al Europei, comisiile decid peste Guverne? Chiar nimeni nu a observat că această hotărâre a fost luată deja de 11 luni, cu toate că în acest timp și Comisia Mixtă s-a întrunit de mai multe ori? Și, mai presus de orice, ce dracu are a face comisia mixtă cu Andrei Șaguna? Noi, românii din Ungaria, vrem această statuie și nu avem nevoie de „acordul” unor politicieni care, probabil mulți dintre ei, nici nu știu prea bine cine a fost Șaguna.

S-a întâmplat acest circ cu câteva zile înainte de următoarea ședință comună a Guvernelor României și Ungariei, în aceeași perioadă când președintele UDMR-ului (ce-o fi și în capul ăstuia?) propune ca în Ardeal să se introducă obligativitatea învățării limbii maghiare... pentru toți românii!!! Prostia ungurească se pare că nu cunoaște limite. După ce și-au asimilat minoritățile aproape în totalitate, au făcut să ne fie rușine de ceea ce suntem, să ne lepădăm de limba și credința noastră, să devenim ca niște maimuțe care dansează și cântă când este cazul, această populație majoritară acum a ajuns să se sperie de o statuie. De statuia lui Șaguna. Să fie oare actual și azi ceea ce a scris Ioan Lupaș exact cu o sută de ani în urmă? „E posibil să mai aibă numele lui Șaguna și azi un sunet cam neplăcut – pentru unii! Acest sunet, care seamănă foarte mult a muștrare pentru cei ce nu-și îndeplinesc datoria conștient și cu demnitate, va fi bine să-l păstreze și în viitor. Pentru toți Românii de bine însă acest nume va trebui să rămână, cât mai des și mai înțeles, ca o trâmbiță de chemare la muncă nepregetată, la luptă conștientă și neșovăitoare, la îndeplinirea bărbătească, fără zăbavă, a datoriei față de lege și neam...”

Eva Iova

Pe scurt...

PROBLEMA MINORITĂȚILOR
ÎN UE

Problema minorităților trebuie să devină o prioritate la nivelul Uniunii Europene și trebuie depășit stadiul tratării acestora doar la nivel național în statele membre. Aceasta este una dintre principalele concluzii a primei conferințe internaționale „O Europă a minorităților – diversitate și incluziune”, organizată săptămâna trecută de Institutul „Ovidiu Șincai” și Fundația pentru Studii Europene Progresiste, la București. O democrație transnațională pentru minorități, dar și înființarea postului de comisar european care să se ocupe de acest domeniu, iar problematica romilor să fie abordată în aceeași manieră, la nivelul UE, cu politica agricolă comună, adică să i se aloce un buget separat, un program coerent și obligații legale pentru a aplica aceste programe – sunt câteva dintre ideile avansate în cadrul dezbaterii internaționale din capitala României.

ȘEDINȚĂ COMUNĂ TIMIȘ-
CIONGRAD

Săptămâna trecută, la Seghedin, a avut loc ședința comună a consiliilor județelor înfrățite Ciongrad și Timiș. Dialogul aleșilor județeni s-a axat pe probleme privitoare la circulație, infrastructură, turism și sistemul instituțional. Evenimentul a oferit posibilitatea de a se atrage atenția asupra problemelor de importanță majoră pentru regiune în perspectiva ședinței comune a guvernelor celor două state, care a urmat să aibă loc marți, la Seghedin.

SPECTACOL ARTISTIC LA
VAȘCĂU

Sâmbătă, 18 octombrie, la Casa de Cultură din Vașcău a avut loc tradiționala întâlnire artistică a formațiilor și artiștilor din localitățile: Apatu (Ungaria) și Vașcău (România). Organizată de Primăria și Casa de Cultură Vașcău, în colaborare cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bihor, manifestarea se înscrie în rândul acțiunilor prevăzute de acordul cultural semnat între județele Bihor, România, și Hajdú-Bihar, Ungaria.

A patra ședință comună de guvern
româno-maghiară, la Seghedin

Guvernele României și Ungariei s-au reunit marți, 21 octombrie, la Seghedin, în cea de-a patra ședință comună. Membrii celor două Cabinete au analizat stadiul îndeplinirii proiectelor comune convenite la ședințele anterioare și au stabilit noi posibilități de colaborare. Pe agenda discuțiilor au figurat proiecte precum calea ferată de mare viteză Budapesta – București – Constanța, proiectul Nabucco și fluidizarea traficului la frontiera comună. La întâlnire au participat, pe lângă cei doi prim-miniștri, 9 miniștri și 6 secretari de stat din partea Ungariei, și 15 miniștri și 3 secretari de stat din partea României.

Colaborarea comună româno-ungară se referă la domeniile: armonizarea politicilor de dezvoltare; infrastructura, comunicațiile, turismul și comerțul; energetic; tehnologia informației; protecția mediului, dezvoltarea rurală, sănătatea și resurse umane; afaceri externe și interne, administrația publică și apărarea; cultura, învățământul și problemele minorităților.

Pe ordinea de zi a ședinței româno-ungare s-au aflat proiecte importante precum: dezvoltarea integrată a bazinului Dunării, monitorizarea și fluidizarea traficului rutier de frontieră, dezvoltarea unui sistem de decontare a serviciilor medicale, recunoașterea re-

ciprocă a diplomelor, certificatele de studii și titlurilor științifice, transfer de know-how asupra atragerii de fonduri comunitare de către IMM-uri, un proiect comun privind dezvoltarea transfrontalieră a produselor turistice, colaborare în domeniul politicilor agricole și un proiect ce vizează colaborarea între întreprinzătorii celor două țări.

În cadrul vizitei la Seghedin, premierul român Călin Popescu-Tăriceanu a avut o întâlnire și cu reprezentanții comunității românești din Ungaria. La întâlnire au participat și ministrul Afacerilor Externe, Lazăr Comănescu, ministrul Culturii și Cultelor, Adrian

Iorgulescu și ministrul Educației, Cercetării și Tineretului, Anton Anton.

Cu amănunte despre ședința comună a celor două guverne și despre întâlnirea cu premierul Tăriceanu vom reveni în numărul următor.

E. Iova

Idei bune și (ne)realizarea lor

În cadrul ședinței comune din noiembrie anul trecut de la Sibiu, Guvernele României și Ungariei au aprobat, printre altele, un pachet de note privind cooperarea bilaterală în domeniul culturii și cultelor.

Printre acestea, pentru minoritatea română din Ungaria erau prevăzute: 1. finanțarea, pe baza unor fonduri comune, a lucrărilor de restaurare de la Biserica Ortodoxă Română din Jaca și Casa Parohială din Jaca; 2. construirea

Centrului Cultural Românesc în localitatea Micherechi; 3. amplasarea statuii lui Andrei Șaguna la Jula, în parcul din fața Catedralei Ortodoxe Române; 4. marcarea itinerarului cultural academic al românilor la Budapesta (Andrei Șaguna, Octavian Goga, Iuliu Maniu, Alexandru Mocioni, Petru Maior, Samuil Micu etc.); 5. alocarea unui spațiu în clădirea în care a funcționat Tipografia din Buda, pentru amenajarea unui Muzeu al Școlii Ardelene; 6. înfiin-

țarea la Jula a unui Muzeu de obiecte religioase și a unei arhive a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria; 7. amplasarea copiei statuii Școala Ardeleană, de Romul Ladea, în zona din jurul Bisericii Galbene din Buda, Budapesta.

Cu 24 de ore înainte de următoarea ședință comună a celor două guverne, ce a avut loc pe 21 octombrie, nici un singur punct nu a fost îndeplinit, precum nici banii necesari nu s-au alocat.

E.I.

Eroi români căzuți în Revoluția din 1956

Revoluția și lupta pentru independență din Ungaria a pornit, la Budapesta, în ziua de 23 octombrie 1956, împotriva dictaturii bolșevice sub conducătorul Rákosi Mátyás și împotriva ocupației sovietice. În 1953, Ungaria era tulburată, agitată de conducerea stalinistă. În 23 octombrie 1956, sute de mii de unguri au cerut demisionarea guvernului bolșevic opresiv, în aceeași zi milioane de oameni au participat și au susținut revolta. Atunci, printre mulțimea revoltată se aflau și români, frații Gheorghe și Tiberiu Hotăran din Jula, care trăiau pe atunci în Capitală. Gheorghe a căzut victi-

mă luptei, însă Tiberiu a supraviețuit, s-a întors acasă la Jula, la părinți.

După Revoluția din 23 octombrie 1956 de la Budapesta, și apoi după contra-revoluție, trupele sovietice au ajuns și în județul Bichiș. Abia pe 19 decembrie, orașul a fost ocupat de trupele rusești. Tinerii înarmați organizau împotriva trupele să nu intervină nici în caz de luptă în Vareu, la Jula. Între participanți se aflau și tineri români, surorile Elisabeta și Maria Maniu. Lupta însă nu a avut loc, sovieticii nu au intrat în Vareu. În ciuda acestui fapt, Elisabeta, în vârstă de 19 ani, a fost prinsă și

închisă la Bichișciaba, iar pe 2 februarie 1957 a fost executată. În închisoare s-a întâlnit cu un alt tânăr din familie de români, Farkas Mihály, și el condamnat la moarte și executat în acea perioadă. Mormântul celor doi tineri se găsește la Bichișciaba.

Joi, 23 octombrie, Autoguvernaarea Românească din Jula și Consulatul general al României la Jula au depus coroane de flori la mormintele Elisabetei Maniu, lui Mihai Farkas (la Ciaba) și Gheorghe Hotăran (la Jula), tineri de origine română, eroi căzuți în revoluția și lupta pentru libertate din 1956.

A. Butar

Comentariul săptămânii

Care-i „vina” lui Andrei Șaguna?

De ce comunitatea românilor din Ungaria nu are dreptul de a-și cultiva valorile sale culturale? De ce într-un stat de drept, nu-i așa?, o minoritate națională, parte constitutivă a țării în care i s-a dat să trăiască (vezi Constituția Ungariei), poate fi, fără nici un motiv, intimidată, împiedecată să-și trăiască viața spirituală conform legilor în vigoare? De ce statul maghiar nu e capabil să-și apere cetățenii de altă etnie de un partid extremist, ungaro-centrist, xenofob și gărzile acestuia? De ce se permite în Ungaria, membră a Uniunii Europene, ca evenimente politice petrecute cu 160 ani în urmă să fie folosite drept armă politică împotriva unei minorități naționale la începutul secolului al XXI-lea?

De ce este un lucru firesc ca de statuia libertății a ungarilor din Arad să nu se atingă nici o pasăre călătoare, iar românilor din Ungaria să nu li se permită posibilitatea ca trecând din când în când prin orașul Julia, „capitala” lor culturală, să depună o floare la statuia uneia dintre cele mai însem-

nate personalități ale românilor în epoca pașoptistă?

Care a fost „vina” lui Andrei Șaguna? De ce se agită naționaliștii maghiari auzindu-i numele? Evident, nu din remușcare! Pentru simplul motiv: ceea ce în Ungaria i-a fost permis ungarului, nu i-a fost permis sârbului, românului sau croatului. Kossuth este admirat pentru curajul de a se fi ridicat împotriva Habsburgilor pentru cucerirea independenței națiunii sale, Șaguna este hulit de aceeași unguri pentru „obraznicia” de a cere de la același împărat, atunci dușmanul ungarilor, îndeplinirea revendicărilor poporului său, majoritar în Transilvania. Românii din Ardeal „se desfac cu totul de guvernul maghiar” și se apropie de sceptrul împărătesc în toamnă anul 1848 pentru că liberalii maghiari, în frunte cu Kossuth, nici să audă nu au vrut de asigurarea acelorași drepturi politice, de recunoașterea autonomiei politice a naționalităților din Imperiu, de fapt de egalitatea în drepturi a majorității populației. Ne băgate în seamă, lăsate fără răspuns chiar și

cele mai evidente cereri culturale ale naționalităților, oare acestea de ce ar fi trebuit să susțină lupta antihabsburgică a ungarilor? Pentru încăpățănarea cu care ungurii se legau de dreptul istoric la statul Sfântului Ștefan prăbușit în 1541!? Dacă Andrei Șaguna a fost „trădător de patrie”, cum îl eticheta Kossuth la un moment dat, oare iresponsabilitatea cu care Kossuth a respins toate revendicările celorlalte naționalități, nu e o reală „trădare” a intereselor patriei comune?

Cei care au amânat în mod pripit demersurile cu privire la ridicarea statuii mitropolitului Andrei Șaguna au făcut, de fapt, concesii unor elemente politice care nu au ce căuta în Europa civilizată. Să sperăm că e vorba numai de o amânare și nu de o renunțare la înfăptuirea unui deziderat legitim, ceea ce ar fi o încălcare a unor drepturi elementare într-o lume democratică...

(Cu detalii referitoare la viața și activitatea lui Andrei Șaguna vom reveni în numerele următoare.)

Gh. Petrușan

Pe scurt...

JULA

Membrii Clubului pensionarilor români din Julia se vor întâlni din nou pe 31 octombrie, la sediul ATRU, pentru a sărbători ziua onomastică a pensionarelor care poartă numele de Eva și Maria. În cinstea acestora, elevii școlii românești vor susține un mic spectacol folcloric.

BICHIȘCIABA

În zilele de 23-26 octombrie, la Sala Sporturilor din Bichișciaba are loc cea de-a 12-a ediție a Festivalului de Cârnați. În cadrul acestui program, sâmbătă, 25 octombrie s-a sărbătorit, printre altele, „Ziua mondială a vârstnicilor”, la care au participat și membrii Clubului Pensionarilor din Micherechi.

CENADUL UNGURESC

Săptămâna trecută, la Casa minorităților din Cenad a avut loc o ședință unde s-au întâlnit reprezentanții conducerii localității și reprezentanții bisericilor din sat. La ședință s-a discutat despre un nou proiect UE întocmit de primărie, care cuprinde și iluminarea celor trei biserici din centrul satului și amenajarea interioară a curților bisericii inclusiv restaurarea gardului bisericii ortodoxe române. Pentru restaurarea gardului, proiectul va fi înaintat de parohie împreună cu Episcopia Ortodoxă din Julia.

JULA

Ediția din 2008 a Zilei Culturale a Românilor din Ungaria va avea loc pe 22 noiembrie, la Centrul Cultural Românesc din Julia. La fel ca la edițiile din anii precedenți, și de această dată vor evolua pe scenă formații folclorice și soliști din satele cu populație românească din Ungaria.

SEGHE DIN

Institutul Pedagogic din cadrul Universității din Seghedin organizează în zilele de 12-13 noiembrie conferința cu titlul „Identitate de naționalitate, națională și europeană”. Printre conferențieri se vor afla și profesorii Catedrei de română, dr. Ana Hoțopan, șef de catedră, dr. Mihaela Bucin și dr. Petru Weber.

1% pentru UCRU

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) a primit în anul 2008 de la contribuabili pe anul 2007 în total 194 873 de forinți. Bani au provenit din donațiile de 1% din impozitul personal pe venit al susținătorilor Uniunii. Suma obținută pe această cale de la contribuabili a fost cheltuită conform deciziei Adunării generale.

Uniunea culturală a organizat o excursie pentru cunoașterea valorilor culturale, istorice și turistice ale României în perioada de 10-17 februarie 2008 pentru 15 elevi de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia. Excursia de studiu a cuprins orașele Arad, Deva, Sibiu, Brașov și Predeal. În Valea Prahovei, participanților li s-a asigurat școală de schi cu instructori calificați și vizitarea locurilor istorice de la Sinaia.

Donația de 1% din impozitul personal pe venit din 2007, transferată Uniunii în anul 2008, a fost cheltuită integral pentru subvenționarea participării elevilor școlii românești la excursia în România. Prezidiului Uniunii mulțumim și pe această cale pentru toți cei care și-au oferit 1% din impozit pentru Uniunea culturală, pentru finanțarea participării tinerilor la excursie în România.

dr. Ioan Ciotea, președinte UCRU

Povestitorii români din Ungaria într-un volum antologic

Anul 2008 este un an benefic pentru moștenirea spirituală a românilor din Ungaria, dat fiind că, printr-un grup inimos de cercetătoare, a apărut recent o carte de căpătâi. Este vorba despre „Dacă n-ar vu fi, nu s-ar vu povesti...”, volumul antologic realizat de Mihaela Bucin și Florentina Leucă, sub coordonarea Otiliei Hedeșan.

De fapt, cartea cuprinde lăsămîntul literar al celor trei povestitori români din Ungaria: Vasile Gurzău din Micherechi, Teodor Șimonca din Chitighaz și Mihai Purdi din Pusta Otlăcii. La vremea lor, toți trei au fost „descoperiți” aproape întâmplător, dar valorificați cu conștiință datorită unor intelectuali pasionați cum a fost profesorul universitar dr. Samuel Domokos și redactorul-șef Alexandru Hoțopan. Prin sânguinoasa lor colecționare, transcriere și editare, cititorii puteau să-i cunoască pe cei trei povestitori și să afle poveștile lor, editate cu decenii în urmă de colecționarii pasionați. Care este noutatea volumului actual? De ce nu s-a făcut simpla reeditare a volumelor o dată deja editate? Ce asigură actualitatea cărții în discuție?

În primul rând, autoarele au analizat geneza volumelor anterioare, au explicat circumstanțele colecționării și prelucrării materialelor. În acest context au evidențiat meritele și limitele edițiilor anterioare, arătând în ce constă actualitatea și complexitatea antologiei actuale. Dar cititorul își dă seama de inovația volumului și fără explicații docte, luând în seamă și CD-ROM-ul care îl însoțește. Pe de altă parte, realizarea antologiei este și un act cultural major, așa cum apreciază coordonatoarea antologiei. Căci: „Republicarea repertoriilor celor trei povestitori survine, mai întâi, dintr-o nevoie practică, deoarece (...) edițiile originale au devenit, în timp, adevărate rarități bibliografice. Ea este, însă, și un act restitutiv necesar. Basmele lui Vasile Gurzău, Teodor Șimonca și Mihai Purdi nu se găsesc în nici una din bibliotecile românești și au fost consultate, până acum, absolut întâmplător, de către foarte puținii specialiști români care s-au ocupat, tangențial, de tradițiile și limba populației românești din Ungaria.”

Putem spera că volumul antologic al povestitorilor români din Ungaria va ajunge în multe case românești din Ungaria, cât și pe rafturile bibliotecilor din România.

Edda Illyés

Reconstruirea Templului

Mai mulți comentatori ai Cuvântului lui Dumnezeu sunt de părere că în curând se va realiza construcția unui nou Templu la Ierusalim. Predicțiile lor se bazează pe faptul că mișcarea evreiască ultraortodoxă „Chabad”, face deja pregătiri intense pentru slujbele din Templu, relatează Misiunea Abis.

Ediția online a cotidianului evreiesc Ma'ariv, a relatat în data de 22.07.2008 că asociația ultraortodoxă „Chabad” oferă cursuri de formare pentru slujba de preot în viitorul Templu. Activitățile sunt gândite în vederea venirii lui Mesia și a reluării slujbelor la Templul reconstruit. În așteptarea acestor evenimente, evreii doresc să fie bine pregătiți, iar cursurile practice au loc în cadrul unui templu virtual.

Tinerii învață despre botetul de dimineață al preoților, îmbrăcămintea preoțească, straja de noapte și astfel de aspecte ale slujbei la Templu. În plus, ei studiază diverse ritualuri cum ar fi: deschiderea porților Templului, aducerea jertfelor, momentele în care trebuie să înalțe cântări de slavă, spălarea mâinilor și a picioarelor etc. Se exersează și procedeul tragerii la sorți pentru slujba de

mare preot. Cursurile ultimei promoții care a absolvit această școală au durat până la „Tisa be-av”, zi de post și de doliu în amintirea distrugerii celui de-al doilea Templu, fiind complete oprite în zilele naționale de comemorare.

Până și unele publicații arabe au relatat despre cursurile oferite de „Chabad”, cursuri având o durată de trei săptămâni. De asemenea, instituțiile musulmane au avertizat, în legătură cu aceste activități de pregătire pentru reconstituirea Templului lui Solomon, temându-se de faptul că aceasta ar urma să ia locul moscheii Al-Aqsa.

Mulți creștini și chiar teologi nu au crezut în reînființarea statului evreu. Ei erau de părere că afirmațiile biblice referitoare la acest eveniment trebuiau înțelese în sens spiritual, considerând că Biserica ar fi Israelul de astăzi. Totuși, cei care au crezut într-o împlinire ad litteram a afirmațiilor biblice, și astfel într-o restaurare fizică a Israelului în propria țară, au văzut împlinirea profeției biblice odată cu înființarea statului evreu în data de 14 mai 1948. Sfânta Scriptură vorbește și despre orașul Ierusalim, care,

în perioada zilelor de pe urmă, cu puțin timp înainte de revenirea Domnului Isus, va exista din nou ca și capitală a Israelului. Cuvântul lui Dumnezeu spune clar în multe locuri că, la revenirea Sa, Domnul va intra în acest oraș. Unii au considerat că este imposibil ca Ierusalimul (care fusese anexat în mare parte de către iordanieni) să mai aparțină vreodată în totalitate Israelului, până când, în data de 7 iunie 1967, istoria a dat din nou dreptate Bibliei.

Și părerile creștinilor legate de un viitor Templu sunt împărțite. Nu sunt puțini cei care consideră că Templul, trebuie înțeles în sens spiritual și că pomenirea sa în Noul Testament se referă exclusiv la Biserică. Alții cred în construirea ad litteram a unui nou Templu, în care se va așeza Anticrist (vezi 2 Tes. 2:3,4). Dacă Biblia descrie un Templu fizic pentru zilele de pe urmă, atunci acțiunea evreilor „Chabad” arată că împlinirea profetică a Cuvântului lui Dumnezeu devine tot mai actuală, iar revenirea Domnului Isus se apropie din ce în ce mai mult. Și în acest caz istoria va arăta care a fost de fapt planul lui Dumnezeu.

Dumnezeu se află în spatele creșterii tale

„Așa că nici cel ce sădește, nici cel ce udă nu sunt nimic ci Dumnezeu care face să crească”

(1 Corinteni 3:7).

Câteodată credem că succesul sau creșterea de care ne bucurăm sunt rezultatul eforturilor noastre sau muncii din greu. Dar adevărul este că Dumnezeu este în spatele creșterii noastre. Primim o revelație proaspătă a acestui adevăr când citim povestea lui Rut, o văduvă tânără, care a lucrat ca și culegătoare de spice pe un câmp de dimineață până seara. Acuma, am putea atribui ceea ce a cules ea la sfârșitul zilei – care era de ajuns pentru 10 zile – muncii ei. Pentru că de fapt, ea a muncit pe acel câmp.

Dar când citim despre cum Boaz, proprietarul câmpului, a spus în secret culegătorilor „și chiar voi să îi scoateți dinadins câte-va spice din snopi și lăsați-o ca ea să le culeagă...” (Rut 2:16), știm că datorită intervenției lui Boaz, a ajuns Rut să aibă așa de mult în așa timp scurt.

Eu cred că Isus, Boaz-ul nostru ceresc, face același lucru pentru noi. El face ca lumea să ne favorizeze și să ne binecuvânteze pentru că El ne iubește. Apoi, ne lasă să „culegem” binecuvântările. Deseori, se întâmplă să uităm că Domnul este cel care ne binecuvântează cu creștere.

Aceasta s-a întâmplat unei membre a bisericii care

are o afacere cu flori. Dumnezeu a făcut ca cineva care avea nevoie de multe flori să facă comanda în magazinul ei.

Această soră ne-a împărtășit cum afacerea ei nu făcuse mulți bani deși ea a

lucrat foarte mult de-a lungul anilor. Dar când a devenit creștină, după ce a venit la biserica noastră a început să mărturisească favoarea lui Dumnezeu în fiecare zi. În doar câteva săptămâni, o comandă mare, în valoare de 14.000 de dolari a venit doar de la un singur client! Numai Dumnezeu putea să îi dea o asemenea creștere supranaturală.

Dragul meu, nu munca ta este în spatele creșterii. Biblia ne spune că „Dumnezeu este cel ce dă creșterea”. Dumnezeu este acela care este în spatele creșterii și se bucură să te binecuvânteze, pentru că te iubește!

Zi de mulțumire la Chitighaz

La sfârșitul acestei săptămâni, pe 26 octombrie, și credincioșii baptiști din Chitighaz vor veni cu mulțumire înaintea Creatorului. În această duminică, Biserica Baptistă din localitate îi va mulțumi lui Dumnezeu nu numai pentru roadele pământului, pentru binecuvântările spirituale și trupești, pentru încercări și dragostea Sa, dar își va exprima recunoștința și pentru terminarea construcțiilor legate de renovarea bi-

sericii. Cu ocazia Zilei de mulțumire, în cadrul serviciilor divine, credincioșii din Chitighaz îl vor avea în mijlocul lor pe pastorul Nemes Nándor din Kiskőrös. Serviciile divine vor începe înainte de masă la ora 9.00, iar după-masă la ora 15.00. Biserica așteaptă la Ziua de mulțumire toți cei interesați și dornici de a-și exprima recunoștința față de Dumnezeu pentru grija lui părintească.

R.P.

Modelul celui de-al doilea Templu din Ierusalim

Cuvinte de folos din Filocalie ale lui Antonie cel Mare

* Oamenii se socotesc raționali însă pe nedrept, căci nu sunt raționali. Unii au învățat cuvintele și cărțile vechilor înțelepți. Dar raționali sunt numai aceia care au sufletul rațional, pot să deosebească ce este binele și ce este răul, se feresc de cele rele și vătămătoare sufletului și toată grija o au spre cele bune și folositoare sufletului; iar acestea le săvârșesc cu multă mulțumire către Dumnezeu. Numai aceștia trebuie să se numească raționali.

* Cel ce poate împlânzi pe cei neînvățați, ca să iubească învățătura și îndreptarea, făcând de om trebuie să se numească. Asemenea și aceia care în-

puține și pe cele de trebuință și plăcute lui Dumnezeu

* Când afli pe unul gâlcevindu-se și luptându-se împotriva adevărului și a lucrului vădit, pune capăt gâlcevii, părăsind pe unul ca acela, fiindcă și-a împietricit cu totul mintea. Căci precum apa cea rea strică vinul, cu vrajba strică pe cei virtuosi cu viața și cu socotința.

* Nu cele ce se fac după fire sunt păcate, ci cele rele după alegerea cu voia. Nu e păcat a mânca, ci a mânca nemulțumind, fără cuviință și fără înfrânare. Căci ești dator să ții trupul în viață, însă fără nici un gând rău. Nu e păcat a privi curat, ci a privi cu pizmă, cu

chip silnic, în aceleași lucruri, fără băgare de seamă, ca niște orbi.

* Nu se cuvine ca sufletul rațional și luptător să se sperie și să se înfricoșeze îndată de patimile care vin asupra lui, ca nu cumva să fie batjocorit de draci, ca fricos. Căci tulburat de nălucirile lumești sufletul își iese din limanul său. Să știm că virtuțile noastre sufletești ni se fac înaintemergătoare ale bunurilor veșnice, iar păcatele de bunăvoie pricini ale muncilor.

* Sufletul este în trup, iar în suflet este mintea și în minte cuvântul. Prin ele Dumnezeu fiind înțeles și preamărit face sufletul nemuritor, dându-i nescricăciunea și fericirea veșnică. Căci Dumnezeu le-a dăruit tuturor făpturilor existența numai pentru bunătatea Sa.

* Numai dacă am fost încercați de supărări, simțim plăcerile și bucuria. Căci nu bea cu plăcere cel ce n-a însetat și nu mănâncă cu plăcere cel ce n-a flămânzit; de asemenea nu doarme cu plăcere cel ce n-a privegheat îndelung și nu simte bucuria cel ce mai întâi nu s-a întristat. Tot așa nu ne vom bucura de bunurile veșnice, dacă nu le vom disprețui pe cele vremelnice.

* Cuvântul este sluga minții. Căci ce vrea mintea, aceea tâlcuiește cuvântul.

* Omului credincios și celui ce vrea să înțeleagă pe Dumnezeu nimic nu-i este anevoie. Iar dacă vrei să-L și vezi, privește po-doaba și pronia tuturor celor ce au fost făcute și a celor ce se fac cu cuvântul Lui. Și toate sunt pentru om.

* Fă bine celui ce te nedreptățește și-ți vei face prieten pe Dumnezeu. Nu grăi de rău pe vrăjmașul tău către nimeni. Deprinde-te cu dragostea, cu neprihănirea, cu răbdarea, cu înfrânarea și cu cele asemenea. Căci aceasta este cunoștința de Dumnezeu: să-i urmezi Lui cu smerită cugetare și printr-unele ca acestea. Iar lucrarea aceasta nu este a celor de rând, ci a sufletului care are minte.

Sfinții ocrotitori ai lunii octombrie

În octombrie se sărbătoresc mai mulți sfinți: Sf. Procoavă – 1 octombrie, Sfânta Parascheva – 14 octombrie, Lucinul (Sf. Luca), zeul protector al lupilor – 18 octombrie, Ajunul lui Sânmedru (Moșii de toamnă) – 25 octombrie, Sânmedru (Sf. Dumitru) – 26 octombrie. În calendarul românesc există doi Dumitru, adeseori confundați: Sfântul Mucenic Dumitru al Tesalonicului și Cuviosul Dumitru.

Despre viața Sf. Mare Mucenic Dumitru protector al Tesalonicului (Izvorătorul de mir, prăznuit pe 26 octombrie) nu se cunosc foarte multe lucruri. A trăit în secolul al III-lea și a trebuit într-un moment de răscruce al existenței sale să aleagă între a renunța la creștinism și propria viață. Sfântul Dumitru a rămas creștin și a devenit un propovăduitor al credinței. Împăratul Maximian a poruncit ca sfântul să fie străpuns cu lancele. În loc de sânge însă, din trupul martirului a ieșit mir. Se spune că bolnavii care s-au uns cu acest mir frumos mirositor s-au vindecat imediat.

Moaștele Cuviosului Dumitru zis „cel nou” sau „Basarabov” ocrotitorul Bucureștilor (prăznuit pe 27 octombrie) se află în catedrala patriarhală din capitală. S-a născut în secolul al XIII-lea în satul Basarabi și s-a călugărit într-o mănăstire din apropiere. S-a așezat într-o peșteră, săpată în stâncă, pe malul râului Lom. Acolo și-a petrecut restul vieții, complet izolat de lume. Nu se cunoaște data exactă când a murit. Moaștele i-au rămas ascunse până când s-a arătat în vis unei fete bolnave. Ele au fost căutate și scoase din apă, devenind făcătoare de minuni. Prima vindecată a fost fetița care îl visase.

Tradițiile
și Sfântul Dumitru

Sf. Dumitru a devenit în folclor Sâmedru, patronul păstorilor. Este stăpân peste iarna care se apropie. Anul seamănă cu o casă cu două uși: una stă descuriată o jumătate de an și este păzită de Sf. Gheorghe, iar pe cealaltă o deschide Sf. Dumitru, când îi vine ziua. Așa cum s-a înțeles cu Sf. Gheorghe, Sf. Dumitru trebuie să desfrunzească pădurea și să-i adune pe toți la sărbătoarea recoltei.

Ciobanii aruncă un topor între oi să afle cum va fi vremea: rea, dacă lângă topor se așează o oaie neagră, bună, dacă oaia este albă. Sau pândesc toată noaptea oile care dorm și, dacă dimineața se trezește întâi o oaie albă care pleacă spre sud, iarna va fi grea, dacă se trezește o oaie neagră și pleacă spre nord, iarna va fi ușoară.

dreaptă pe cei desfrânați către petrecerea virtuoasă și plăcută lui Dumnezeu, ca unii ce schimbă alcătuirea oamenilor. Căci blândețea și înfrânarea este fericire și nădejde bună pentru sufletul oamenilor.

* Omul bun și iubitor de Dumnezeu nu mustră pe oameni pentru rele când sunt de față; iar în dos nu-i bârfește. Dar nici celor ce încearcă să-i grăiască de rău nu le îngăduie.

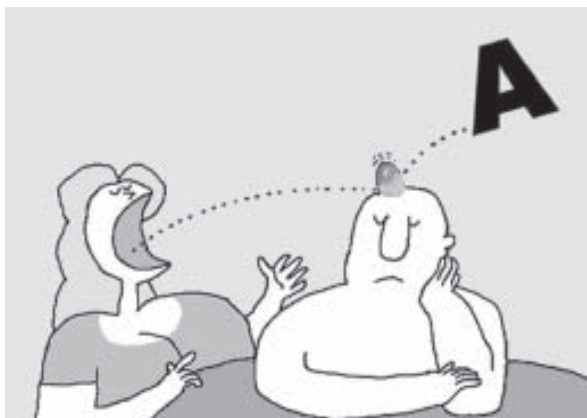
* Nestatornicii și nepri-cepuții să nu ispitească pe cei înțelepți. Iar cel înțelept este bărbatul ce place lui Dumnezeu, care vorbește

mândrie. Nu e păcat neînfrânarea limbii la mulțumire și rugăciune, dar e păcat la vorbire de rău. E păcat să nu lucreze mâinile milostenie, ci ucideri și răpiri. Și așa fiecare din măduarele noastre păcătuiește, când din sloboda alegere lucrează cele rele în loc de cele bune, împotriva voii lui Dumnezeu.

* Cei ce cunosc binele, dar nu văd ce le este de folos, își orbesc sufletul; iar puterea de a deosebi li s-a împietricit. De aceea nu trebuie să ne îndreptăm mintea spre aceștia, ca nu cumva să cădem și noi, în

Proverbe românești (și înțelesul lor)

- ❑ A cânta cuiva în strună. (A întări convingerea cuiva, fără opinie proprie)
- ❑ A îngrășa porcul în ajun de Crăciun. (A se pregăti pentru ceva în ultimul moment)
- ❑ A-și bate singur cuie-n talpă. (A-și crea necazuri)
- ❑ A-și băga mințile-n cap. (A-și îndrepta purtarea)
- ❑ A-și da arama pe față. (A-și dezvălui intenții rele)
- ❑ A da ortul popii. (A muri)
- ❑ A ajunge cuțitul la os. (Orice răbdare are un sfârșit)
- ❑ A bate toba în tot satul. (A duce o vorbă de la unul la altul)
- ❑ A călca pe bec. (A fi găsit vinovat)
- ❑ A căra apă cu ciurul. (A face un lucru inutil)
- ❑ A despica firul în patru. (A analiza un lucru)
- ❑ A da una „în numele Tatălui”. (A lovi cu putere)
- ❑ A face cinste. (A da de băut)
- ❑ A face umbră pământului degeaba. (Un om fără rost)
- ❑ A face din cal măgar și din țânțar armăsar. (A exagera)

A fost odată...

*A fost odată un orașel
uite așa...
Cu multe turnulețe în el
uite așa...
Și turnul avea un geam mic
uite așa...
Prin el privește un pitic
uite așa...
Piticul rău se plictisea
uite așa...
Și o pitică-și alegea
uite așa...
Și împreună ei dansau
uite așa...
Și-apoi „la revedere” își luau
uite așa...*

LAROUSSE

PENTRU
TINERET

Timpul și calendarele (2)

Calendar egiptean

Un an egiptean avea 12 luni a 30 de zile, fondat pe cursa Lunii și cinci zile suplimentare. Pe această piramidă, anul este reprezentat prin 36 de perioade de 10 zile.

Calendar maiăș

Pe acest codice din secolul al XIII-lea câteva zile din calendarul ritual, Izolkin, care cuprindea 20 de perioade de 13 zile, adică 260 de zile. Dar maiășii aveau totodată un calendar solar, haab, de 365 de zile.

Calendar aztec

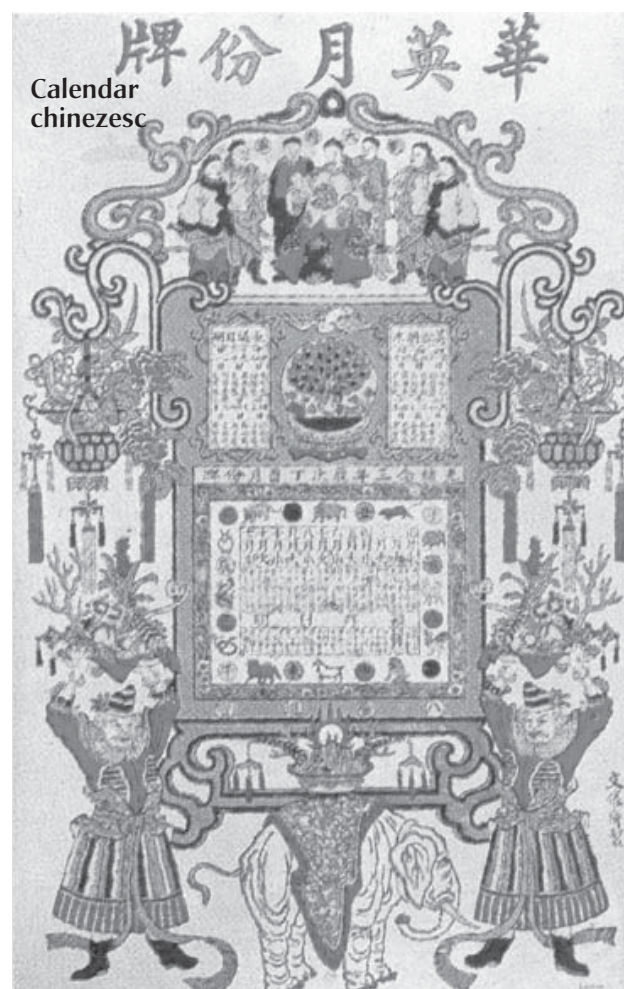
Fiecare zi a lunii calendarului solar este reprezentată printr-un semn, pe o bandă circulară ce înconjoară, în centru, o reprezentare a soarelui.

Calendar din secolul al XII-lea

Ianuarie, februarie și martie sunt reprezentate, în stânga, prin semne zodiacale, și prin activități agricole, în dreapta.

Calendarul musulman

Iată un detaliu dintr-un calendar permanent musulman, care datează din secolul al XVIII-lea. El permite compararea datelor sale cu cele ale calendarului creștin, precum și cunoașterea

orei celor cinci rugăciuni zilnice, care se schimbă după Soare.

Calendarul evreiesc

Fiecare sărbătoare începe seara, la apusul soarelui. Deci este foarte impor-

tantă cunoașterea orelor.

Calendarul hindus

Lunile din calendarul hindus corespund semnelor zodiacale. Acest manuscris reprezintă vârstele și viețile succesive pe care se presupune, fiecare le are de trăit.

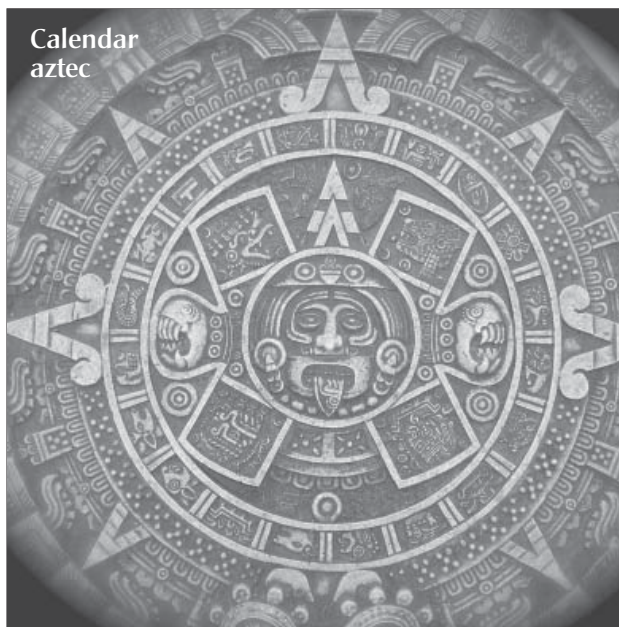
Calendar chinezesc

Începând cu anii 1026-1025 î.Cr., chinezii folosesc calendarul Huangdi. Cel de aici este al 79-lea. El acoperă anii 1984-2044 ai calendarului nostru.

Calendarul republican

Este un calendar pus în circulație în timpul Revoluției franceze, la 6 octombrie 1793, și a fost utilizat până în ianuarie 1806. Săptămânile devin decade. Lunile poartă nume care evocă anotimpurile și țin 30 de zile.

Calendar aztec

Îmi place toamna...

Între cele patru anotimpuri ale anului, toamna mi se pare un anotimp deosebit de frumos. Toamna îmi place pentru că, în acest anotimp, îmi pot da seama de toate evenimentele petrecute pe parcursul primăverii și a verii.

Toamna este anotimpul în care se consideră numărarea bobocilor.

Toamna este anotimpul în care lucrătorii pământului își adună munca de peste an.

Toamna este anotimpul în care păsările călătoare se întorc în țările calde, după perioada care au staționat-o în țara noastră. Tot în anotimpul toamnei țărani recoltează grâul de pe pământurile care le-au lucrat. Îmi place anotimpul de toamnă pentru că se schimbă culoarea frunzelor copacilor din verde în galben și prin transformarea acestora se vede trecerea de la anotimpul cald la anotimpul rece. Însăși iarba câmpului simte toamna pentru că nu mai crește, doar împodobește pământul ca un covor, care

va reînvia la primăvară. Toamna este începutul anului școlar pentru toți tinerii care urmează cursurile unei școli. Din străbuni se cunoaște despre toamnă că este anotimpul recoltei și se leagă de acest anotimp lunile în care există litera „r”: septembrie, octombrie, noiembrie. După o veche tradiție se consideră că în lunile de toamnă amintite mai sus omul să nu stea pe pământul gol pentru că poate răci și poate fi cuprins de anumite boli. Mă impresionează anotimpul toamnei, deoarece văd de multe ori pe cerul limpede și înstelat cum se îndreaptă păsările călătoare spre țările calde. Este anotimpul în care gospodarii se îngrijesc de toate cele de trebuință în casă și se asigură pentru întâmpinarea iernii. Toamna este anotimpul în care gospodarii adună poamele, culeg strugurii și după anumite metode tradiționale prefac strugurii în vin.

În anotimpul toamnei oamenii se îngrijesc de aprovizionarea cu cele ne-

cesare pentru iarnă. Își aduc acasă lemne pentru încălzit, își aprovizionează cămarile cu toate cele necesare traiului (cartofi, morcovi, pătrunjel, fasole, dovleac, etc.). Toamna este sezonul în care vânătorii și pescarii își îndeplinesc misiunea lor. Toamna este anotimpul în care precipitațiile atmosferice se întăplă sub formă de brumă și îngheț, ceea ce înseamnă că nu peste mult timp este așteptată ninsoarea, care împodobește pământul, aducând bucuria iernii și a sărbătorilor, care oferă satisfacție deplină tuturor acelor care le așteaptă cu bucurie.

Mă impresionează toamna pentru că este anotimpul în care se începe un nou an școlar și cu mare bucurie mă reîntâlnesc cu colegii de clasă aducându-ne aminte de vacanța de vară pe care am petrecut-o și care ne dă prilejul de a ne povesti felul cum am petrecut timpul vacanței.

Jenifer Emese Iuhas
clasa a 7/a

GHICITORI

Au plecat spre țări cu soare
Păsările călătoare,
Căci la noi e frig și plouă.
Vântul bate cu putere
Frunzele-au căzut și ele.
În cămară adunate
Stau la sfat fructele coapte
Nu este greu de ghicit
Ce anotimp a sosit?

Anotimpul frunzelor uscate,
Lăzilor cu roade încărcate.
Anotimpul-n care noaptea crește
și în care vremea se răcește.

(Toamna)

Sunete trei are
Și-o silabă-mi pare.
În livadă crește
Știți cum se numește?

Mingioare aurii,
Galbene sau sângerii,
Hai să le ghiciți copii!

Un rotund puțin turtit,
În livadă găzduit,
Are frunză și codiță,
Mustăți, dar nu-i pisicuță.
Pe-o jumate-i înfocat,
Pe cealaltă-i luminat.
Ghici, ghicitoarea mea.

(Mărul)

Toamna, anotimpul roadelor

În scurgerea anilor întâlnim an de an patru anotimpuri, fiecare cu caracterul lui. Toamna este anotimpul roadelor, chiar dacă pomii care primăvara au fost frumoși împodobiți de Dumnezeu cu frunze și flori, iar toamna toate acestea cad la pământ. Oamenii întotdeauna au muncit din

răspuțeri ca în urma muncilor să adune roade. Toamna este anotimpul care vine să răsplătească sudoarea și efortul pe care l-au depus oamenii de-a lungul întregului an.

Chiar dacă este un anotimp mai mohorât, inima oamenilor este veselă pentru că reușesc în acest timp

să-și pună provizii de hrană pentru aproape întreaga perioadă a anului. Toamna prevestește venirea zăpezii, a frigului, a iernii, dar oamenii au inimile încălzite de rodul muncii lor.

Diana Bogdan
și Carina Iuhas
clasa a 5-a

O călătorie-cadou în România

Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă a organizat zilele trecute o călătorie în România. Conducerea asociației, în frunte cu doamna *Eva Bocsor*, a hotărât ca la această călătorie să invite și trei eleve, care ajută la programele organizate de asociație. Călătoria s-a planificat pentru 3 zile. Cei patru elevi care au participat la călătorie: *Aurica Lasc, Mariana Lasc, Zsuzsa Karancsi și Rita Pásztor*. La călătorie am pornit dis-de-dimineață. Autobuzul cu care am mers în excursie a fost foarte comod, a avut un șofer bun, în autobuz a fost și un televizor la care am putut să ne uităm la filme.

În drum am văzut Munții Radnei, în stânga am văzut o mare carieră, renumita biserică de la Maria-Radna și ruinele cetății Lipovei. La Săvârșin am văzut castelul regelui Mihai al României, iar mai târziu, apropiindu-ne de Deva, în dreapta noastră s-a înălțat Cetatea Devei.

Din autobuz am putut să vedem un peisaj minunat, cu munți și dealuri. Când am sosit la Sibiu, unde a fost cazarea noastră, la Hotel Comfort, puțin ne-am odihnit, ca să ne continuăm apoi drumul către Munții Făgăraș. În drum spre Munții Făgăraș am văzut multe case țărănești. În Munții Făgăraș a fost zăpadă mare. Aerul a fost rece, dar curat, și în munți ne-am întâlnit cu niște tăietori de lemne care trăiesc acolo în munți. Bucurându-ne că vedem zăpadă, nu ne-am putut răbda să nu ne facem bulgări de zăpadă și să ne aruncăm cu aceștia.

În a doua zi a excursiei noastre, ne-am sculat la ora 7 și am pornit spre Sinaia, unde am vizitat Castelul Peleş. Acesta ne-a plăcut foarte mult, am văzut camere cu numeroase oglinzi, o sală de armament cu 3700 de arme, am văzut biroul regelui Carol I, dormitoare, biblioteca și multe altele. Toate au fost frumoase, dar mie cel mai

mult mi-a plăcut lemnăria minunată din interiorul castelului.

De la Sinaia am mers să vizităm Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus. Mănăstirea a fost plină de icoane. Acolo am putut să scriem pe o foaie numele celor dragi nouă, și a celor vii, și a celor morți. Preotul la care am dat aceste foi ne-a zis că de aici încolo timp de câteva zile se vor ruga și pentru cei pe care i-am scris noi pe hârtie. Acolo, la mănăstire am cumpărat cadouri pentru familia mea, un lăncșor cu o poză a lui Hristos.

În ultima zi am pornit spre casă la ora 9. În drum ne-am mai oprit să mâncăm la un restaurant. Ne-am întors acasă cu bucuria că am putut participa la o călătorie-cadou în care am primit, în mod concentrat, atâta frumusețe, câtă n-am mai primit niciodată în viață. Mulțumim încă odată Asociației „Purdi” din Otlaca-Pustă!

Rita Pásztor

După faptă, și răsplată

Pe această cale doresc să mulțumesc tuturor acelor membri ai Asociației Culturale Române „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă, care participând la excursia noastră în România și-au exprimat recunoștința, în special celor patru eleve. Cred că recunoaște-

rea este binemeritată de toți cei care au ajutat la organizarea acestei excursii și au făcut posibil ca cele patru fete, care ne ajută mult la programele Asociației, să primească drept cadou această călătorie.

Eu, personal, am fost foarte mândră de ele, pen-

tru că au vorbit peste tot unde am umblat în limba română. Cred că s-au putut convinge singure că merită să învețe cât mai bine limba română chiar și atunci, dacă noi ne-am născut și trăim în afara granițelor României.

Eva Bocsor Karancsi

Se taie Pădurea Spânzuraților!

Codrii în care Emil Rebreanu a fost spânzurat s-au transformat într-un munte de rumeguș otrăvit, sub fierăstraiele românilor și ungurilor deopotrivă – scrie cotidianul „Evenimentul Zilei”.

„Nu știu cum se va întoarce lumea după război, dar dacă nu voi pierde nimic din tot ce simt că este în mine, voi ajunge departe”, scria Emil Rebreanu, subofițer în armata Austro-Ungară, în februarie 1917. La scurt timp, avea să fie spânzurat de unguri prin pădurile Ghimeșului, în ultima lună de primăvară, la numai 26 de ani. Renăscut sub numele de Apostol Bologa, rătăcește și astăzi fără odihnă prin Pădurea Spânzuraților, unde este executat la nesfârșit sub ochii cititorilor.

Monumentul ridicat de Societatea „Cultul Eroilor”, în localitatea Palanca, pe locul unde scriitorul Liviu Rebreanu și-a reînhumat fratele, în 1922, primește acum o coroană de flori, de ziua Înălțării, plus câteva blitz-uri pe an, din partea turiștilor. La câțiva pași, o piatră de hotar ungurească, purtând crucea lui Ștefan, este supravegheată de camera video a unui fost pichet renovat și adus la standardele căii ferate maghiare. Dacă sufletul sublocotenentului a supraviețuit printr-un roman studiat în liceele din România, pădurea unde Emil Rebreanu – Apostol Bologa a fost spânzurat de unguri pentru că încercase să dezerteze pe frontul românesc aproape că a dispărut de pe fața pământului. Din cele 8.000 de hectare ale pădurii deținute de ocolul silvic Ghimeș-Făget, mai puțin de jumătate au rămas în picioare. (...)

Nostalgia graniței de 1.000 de ani

Comuna Ghimeș-Făget a aparținut, istoric, de Ardeal până în 1968, când a fost integrată în județul Bacău. Cantonul renovat și adus la standardele căii ferate maghiare este la doi pași de râul Trotuș și ruinele cetății Rakóczi, pe linia „graniței de 1.000 de ani” a Ungariei. La intrarea în fostul pichet, coroana maghiară, din pietre și pur-

tând crucea lui Ștefan, este împodobită cu panglici și coroane de flori, în așteptarea președintelui Ungariei, care va face o vizită oficială, pe 25 octombrie. Cantonul 30 al Ungariei Mari a fost proiectat de inginerul arhitect Pfaff Ferenc și găzduiește o expoziție istorică maghiară, organizată de Consiliul Local cu fonduri din Ungaria. În luna mai, câteva sute de pelerini unguri au sosit la Ghimeș-Făget cu trenul special „Nostalgia”, fluturând steagurile albastre ale lui Arpád și ale Ungariei.

120.000 de hectare tăiate ilegal

Mai puțin de jumătate din defrișările începute din anii '90 sunt în conformitate cu legislația din domeniul silvic, arată un studiu realizat de World Wide Fund of Nature. În 2007, fondul forestier al României deținea 6,5 milioane de hectare, terenurile împădurite ocupând în jur de 25% din suprafața României. Corpul de Control al Ministerului Agriculturii a identificat, printre județele unde pădurile sunt defrișate masiv, și județul Bacău, alături de Maramureș, Harghita, Bistrița sau Argeș. Tăierile ilegale din ultimii ani au micșorat fondul forestier cu peste 120.000 de hectare de pădure, iar în urma proceselor de retrocedare, statul român a mai rămas cu 4,2 milioane de hectare de pădure.

(Întreg articolul poate fi citit pe www.evz.ro)

În zilele de 13-16 octombrie, un grup de scriitori bistrițeni au făcut un popas în patru localități din Ungaria, la Ciorvaș, Aletea, Chitighaz și Jula, încheind astfel ultima fază a unui proiect de promovare a culturii române scrise în Uniunea Europeană, derulat pe parcursul a trei săptămâni și a câtorva mii de kilometri prin Europa.

Joi, 16 octombrie am participat la întâlnirea de la Jula, care a avut loc la Centrul Cultural Românesc, unde scriitorii bistrițeni au prezentat antologia cadrelor didactice și elevilor de la Liceul „Nicolae Bălcescu” și s-a creat o adevărată atmosferă de cenaclu literar.

Oaspeții au prezentat antologia „Scriitori Bistrițeni”, care cuprinde traducerea și publicarea unor texte de mare diversitate, semnate de bistrițeni, membri ai Centrului Cultural Municipal „George Coșbuc”, lansată anul trecut în Germania (ediția româno-germană), Franța (ediția româno-franceză), proiect continuat în acest an cu lansarea variantelor bilingve româno-greacă, la

Atena; româno-italiană la Giardini în Sicilia și Nepi (Roma); româno-germană la Viena; iar cea româno-maghiară săptămâna trecută în satele din Ungaria mai sus menționate.

Antologia scriitorilor bistrițeni este singura lucrare la nivel din România tradusă în șapte limbi. Derularea prezentărilor din antologie au fost însoțite de o secțiune folclorică, dans românesc și melodii populare interpretate de soliști ai ansamblului „Cununa de pe Someș”. În rândul scriitorilor prezenți s-au numărat cadre didactice, profesori universitari, ziariști, multiple profesii care și-au dat întâlnire în această escapadă făcută în Europa.

Amănunte despre acest turneu și despre legăturile de prietenie cu românii din Ungaria am aflat la sfârșitul cenaclului literar-folcloric de la domnul Dorel Cosma, directorul Centrului Cultural Bistrița-Năsăud.

„Este vorba despre un proiect de promovare a culturii române și a valorilor

Atmosferă de cenaclu la Jula

folclorice românești, finanțat de Ministerul Culturii din România, pe care l-am câștigat anul trecut în urma unui concurs. Acesta a constat într-o deplasare cu antologia scriitorilor bistrițeni din municipiul nostru de la Societatea Culturală din cadrul Centrului Cultural Bistrița-Năsăud. Este vorba de 21 de scriitori care au fost traduși în ediții bilingve, româno-maghiară în cazul de față, româno-italiană, româno-germană și româno-greacă. Am participat la manifestări în diferite orașe din Grecia, Italia, Austria și acum în Ungaria. De fapt, este o continuare a unui proiect pe care l-am început anul trecut într-o altă

parte a Europei și unde am încercat să prezentăm preocupările noastre literare însoțite și de a doua parte de muzică și dans popular din Bistrița-Năsăud.

Avem o legătură mai veche de prietenie cu domnul Gheorghe Ardelean, directorul Casei de Cultură din Aletea, niște legături de colaborare pe domeniul cultural, stabilite în urmă cu vreo douăzeci de ani și de aproximativ 3-4 ani ne-am propus să reinnoăm aceste legături care au durat și au mers bine pe o perioadă de zece ani, după aceea a durat câțiva ani de pauză. În urmă cu trei ani de zile ne-am sunat reciproc, se pare că a fost un

gen de telepatie. Așa se face că în ultimii ani am venit cu formații de muzică ușoară, teatru de păpuși la Chitighaz în primul rând, iar la Bistrița am primit formații folclorice din această zonă. Prin această relație a noastră am găsit un primar deosebit la Ciorvaș, un domn preocupat de tot ceea ce înseamnă cultură în general. La sfârșitul lunii octombrie, fanfara din Ciorvaș va veni la Bistrița, la un festival al fanfarelor, în luna noiembrie un teatru studentesc din Bichișciaba va fi prezent la Festivalul Teatrului Profesionist din Bistrița. La fel, anul viitor vom continua aceste colaborări tot prin domnul Gheorghe Ardelean și în colaborare cu primăria Maria Gyuricska Kalcsó, cu care am realizat niște legături deosebite. Cred că toate aceste lucruri vin să întărească tot ceea ce înseamnă spirit românesc în această parte de lume, urmând ca și noi, la rândul nostru, să promovăm în zona Ardealului de Nord, în zona de unde venim noi, tot ceea ce înseamnă preocuparea culturală, spirituală a românilor de aici.”

A. Butar

Sădește azi un pom...

Ziua internațională „Pentru Pământ” oferă oportunitatea de a uni oamenii pentru a realiza acțiuni benefice tuturor. În fiecare an, în ziua de 21 octombrie se sărbătorește Ziua internațională „Pentru pământ”. Pornind de la această idee, în zilele de 18-19 octombrie, Biserica eseniană maghiară „Copiii luminii” a organizat, pe plan național, o acțiune de

împădurire plantând ulmi, tei și stejari. Unind credincioșii din bisericile ortodoxă, baptistă și penticostală, pe 18 octombrie, familia lui Mihai Iova a mobilizat oamenii la o acțiune de sădit pomi în comuna Micherechi, pentru a proteja mediul înconjurător. Organizatorii, ajutați de oameni însuflețiți și de voluntari din sat, au sădit 32 de pomi pe terenul de joacă de pe

strada Dózsa György și pe strada Alkotmány. Convinși că ceea ce fac este un lucru bun, organizatorii doresc ca această acțiune să devină o tradiție. Coordonatorii acestei acțiuni au primit sprijin din partea întreprinzătorului Bondár Attila, medicului dr. Hanyecz Vince, Mikla Srl, Mihai Nistor și Zoltan Ruja.

A. Cioca

Radu Pavel Gheo
Vați Uța (1)

Autocarul se târî până în parcare, unde pocni încă o dată din țeava de eșapament și se opri. Șoferul se ridică de pe scaun și se întoarse spre pasageri.

– Asta-i, fraților, spuse el liniștit, ca omul care a trecut prin multe. Trebuie reparat. Până diseară nu mai plecăm de-aici.

– Păi, și noi ce facem?... Trebuia să ajung la întâlnire cu... Eram sigur că așa o să se întâmple... Mă așteaptă Irinuca... Nu se poate...

Avocile călătorilor se amestecau în aerul încins al zilei – instalația de aer condiționat cedase încă de pe la Viena –, dar nu depășeau un volum decent. Se știe că nu-i bine să te cerți cu șoferul, mai ales când de le depinde să ajungi înapoi în țară. Totuși perspectiva întârzierii într-un oraș străin nu era nici ea tocmai floare la ureche după optsprezece ore de drum.

Ghidul excursiei – cel care îi aduna pe turiști de prin piețele din Europa după câteva luni de muncă la negru – simți momentul de tensiune, că de-aia era ghid, și se ridică de pe scaun.

– Ei, oameni buni, ce vreți să facem acum? S-a întâmplat, s-a întâmplat. Bine că am ajuns într-un oraș civilizat, cu magazine și toate alea. Și mai sunt doi pași până la graniță. Așa că nu vă faceți griji. Mergeți și voi la o plimbare, vedeți un pic Budapesta... Aveți ce vedea! Fără nici o grijă, că nu lăsăm pe nimeni aici. Am venit împreună, plecăm împreună. Duceți-vă pe unde vreți, numai să nu vă îndepărtați prea mult. Ne întâlnim în... cât zici că durează, nea Florine?

Nea Florin coborâse deja din autocar, ca omul care are treabă, și își înfundase capul sub capota deschisă a motorului.

– Vreo șapte-opt ceasuri, se auzi glasul lui înfundat.

Pesemne avea auz bun.

Ați auzit? Șapte-opt ore. Aveți vreme berechet. Deci ne vedem... pe la 7-8. Tot răul spre bine – seara o să

trecem mai ușor vama. Ușile autocarului se deschiseră cu un sfârșit greoi și cei treizeci-patruzeci de oameni dinăuntru începură să iasă încet, unul câte unul sau în perechi, pe asfaltul parcării. Măcar își mai dezmoreau nițel oasele.

– Hai, măi, Cornele, să vedem și noi Budapesta asta, că cine știe când mai ajungem aici, zise vesel un bărbat plinut, roșu în obraji și cu mâinile ca lopețile.

Cel căruia i se adresase nu părea să se grăbească să iasă din autocar. Se ridică și rămase așa, nehotărât, pe intervalul dintre scaune. La auzul vorbelor grasului, oftă ușor.

– Hai, măi, Cornele, că doar nu te mănâncă unguirii! insistă grasul.

Cornel, un bărbat palid, înalt și slab, dar cu o burtă rotunjoară, se întinse după o geantă din plasa de bagaje. Parcă nici nu-l auzise pe tovarășul său.

– Ei, vii sau nu vii? insistă acesta.

– Vin, Geambazule, vin! se oțărî din senin Cornel. Stai să-mi iau niște bani.

– Păi, hai.

Geambazu ieși din autocar. După vreo trei minute apără și Cornel. Se opri în prag, întinzându-se ostentativ, se uită lung în jur, ca un explorator ajuns într-un teritoriu necucerit încă de

om, apoi coborî cu grijă.

– Încotro vrei să mergi? întrebă el.

– Mergem și noi să bem o bere ungurească, nu? rânji Geambazu.

– Și dacă-i scumpă? se îngrijoră Cornel.

– Nu te teme, că n-are cum să fie mai scumpă ca în Stockholm.

– Tu mai fuseși pe-aici?

– Da, măi, fusei acu' vreo trei ani. Am adus-o pe cumnată-mea să-și ia Dacie, că ieșea mai ieftin.

Încurajat, Cornel călcă pe asfaltul cald, apropiindu-se de Geambazu. Celălalt o luă repede la picior, urmat de lunganul cu pas săltat și umeri cocârjați.

– Trebuie să luăm niște forinți, explică Geambazu.

– De unde?

– Schimbăm vreo zece euro. Ce mare lucru? Hai mai încolo, pe Vați Uța, că au case de schimb căcălău. Și ce magazine-s acolo, mamă-mamă! Să vezi și tu, Cornele, cum o duc unguirii!

– Da' nu-s scumpe?

– Uăăăă! Îs scumpe de mori! Dar nu cumpărăm noi nimic de-acilea. Bem o bere, te duc să vezi Podul cu Lanțuri, ne uităm un pic la lume și la case, să nu murim proști, zicem că văzurăm Budapesta și ne-ntoarcem.

Centrul pietonal era la vreo zece minute de par-

carea unde își dăduse duhul autocarul. Cornel și Geambazu o porniră pe străduțele strâmte, pietonale, flancate de clădiri înalte, masive și atinse ușor de vreme. Multe din ele erau însă renovate, iar cei doi întorceau capul încolo și-ncoace sau își suceau gâtul uitându-se în sus, la construcțiile înalte, cu tot felul de firme luminoase la parter.

– Bă, 'tu-le muma-n-cur, da' ce case-și făcură bozgorii! Exclamă Geambazu. Vezi, Cornele?

– Văd, că nu-s orb, răspunde ușor repezit cel întrebă. Auzi, începu el timid. Ce-i Vațiuta asta?

– Vați Uța! preciză celălalt. E centrul lor, ăsta cu clădiri mari și cu magazine de lux. Aici vin ștabii din Ungaria să-și facă cumpărăturile?

Cornel se uită o clipă la rotofeul de Geambazu, în ochi săi sclipi un fulger răutăcios, apoi necheză:

– Hă-hă, Geambazule, da' prost mai ești! Degeaba fuse-și tu pe-aci! la uite coala sus!

Geambazul ridică privirea și văzu un indicator stradal: „VÁCZI UTCA”.

– Asta-i strada Vați Uța, Geambazule!

– Ete, fleoșc! pufni glasul. Și ce dacă-i strada? Te făcuși tu deștept, Cornele?

– Mă făcui, Geambazule,

mă făcui! Și uite coala și o casă de schimb.

Înviorat de proaspăta lui victorie, Cornel porni cu pas săltat spre casa de schimb valutar, plasată strategic la un colț de stradă și marcată cu o firmă luminoasă de un galben fosforescent. Își înfipse mâinile adânc în buzunare, se uită la cele două panouri electronice care încadrau intrarea și afișau cursurile la zi cu un galben la fel de fosforescent, apoi trecu printre panouri și se trezi în fața unui ghișeu.

– Vreau niște forinți! Rosti el tare, apoi reluă mai grijuliu: Forinți! Euro! În forinți!

Tânăra de la ghișeu îi răspunse ceva ininteligibil, dar cu o voce extrem de amabilă.

– Forinți! Bani! Manii! insistă Cornel. Ceingi forinți euro...

Și omul își făcuse insistent degetul mare al unei mâini de arătător.

– Ceingi, aprobă și fata dinăuntru ghișeului protejat cu zăbrele și iar adăugă ceva ininteligibil.

– Douăzeci de euro! adăugă Cornel cu o voce și mai puternică, pentru a se face înțeles mai ușor. Ajunge douăzeci de euro, Geambazule?

Geambazu rămăsese undeva mai în spate și studia și el cele două panouri.

– Ajunge, sigur, zise el. Da' stai, nu te repezi...

Cornel își scoase deja portofelul și îi întinse fetei o bancnotă de o sută de euro.

– Douăzeci! țipă el, fluturând de două ori prin fața ei degetele ambelor mâini. Do-ua-zeci! Rest opt-zeci! Ceingi!

– Ceingi, dădu aprobatoare din cap tânăra, apoi luă banii și îi întinse o chitanță și un pix, arătându-i unde să semneze.

Cornel semnă și se trezi în mână cu un teanc de bancnote necunoscute, cu tot felul de bărboși pe ele.

– Restul! Țipă iar el. Ceingi! Restul! Optzeci!

Flutură disperat degetele de opt ori.

– Ceingi, aprobă iar fata și se arătă chitanța pe care o lăsase lângă el.

(Continuare în numărul următor)

Stră-strănepotul lui Bram Stoker scrie continuarea romanului „Dracula”

Vești bune pentru fanii personajului Dracula: anul viitor va fi publicată cartea „Dracula: The Undead”, continuarea romanului scris de Bram Stoker în urmă cu peste 100 de ani. Autorii cărții sunt *Dacre Stoker*, stră-strănepotul romancierului irlandez Bram Stoker, și scenaristul *Ian Holt*.

Povestea îl prezintă pe celebrul vampir la 25 de ani după acțiunea din cartea originală. În roman vor apărea personaje și fapte care au fost excluse din versiunea originală publicată în urmă cu 111 ani.

Intenția declarată a autorilor este „să le redea demnitatea lui Bram și lui Dracula”.

Drepturile de publicare

Bram Stoker

au fost vândute editurilor Dutton (SUA), HarperCollins (Marea Britanie) și Penguin (Canada) pentru

un milion de dolari (575.000 lire sterline). Noul roman urmează să apară în luna octombrie 2009.

S-a născut în Spania primul „bebeluș medicament”

Primul bebeluș spaniol selecționat genetic pentru a-și vindeca fratele, bolnav de o formă foarte gravă de anemie congenitală, s-a născut duminică la Sevilla, a anunțat Serviciul Andaluz de Sănătate (SAS). Nou-născutul, denumit *Javir* și cântărind 3,4 kilograme la

naștere, este fructul selecționării in-vitro a unui embrion fără anomalia genetică a frățiorului său de șase ani, care a fost implantat apoi în uterul mamei sale, potrivit AFP. Sângele cordonului ombilical al nou-născutului va fi transplantat, prin injecție,

fratelui său în speranța de a-l putea scăpa de boală, o beta-talasemie majoră, forma cea mai gravă a acestei anemii genetice, apărută în urma unei anomalii a genelor hemoglobinei. Obiectivul este ca celulele sănătoase ale nou-născutului să colonizeze măduva osoasă (fabrica celulelor sanguine) a fratelui bolnav, permițându-i acestuia să fabrice, la rândul lui, globule roșii sănătoase. Grefa va avea loc peste aproximativ 20 de zile, iar șansele de vindecare sunt de 70-90%. Acest tip de naștere selecționată a „bebelușului-medicament” pentru a vindeca un frate are loc atunci când nu se poate găsi un donator de măduvă osoasă compatibil cu bolnavul.

Un bestseller pentru cei mici

Cea mai bine vândută carte a Editurii Humanitas la Bookfest 2008 a fost volumul de versuri „Întoarcerea lui Arpagic” de *Ana Blandiana*. Vedeta târgului de carte pentru copii a fost o carte mult așteptată, în care versurile delicate și

pline de umor ale Anei Blandiana sunt minunate completate de ilustrații jucăușe.

O lume în care piersicile au hotărât să fie violete, prunele portocalii și furnicile poete, o grădină în care toate își fac de cap, de la

planta cea mai mică și până la numeroasa familie pisicească, o stradă în care lupta pentru putere între maidanezi și maidaneze riscă să creeze anarhie... peste care stăpân este, bineînțeles, motanul Arpagic.

Sting va concerta din nou la București

Sting, fostul lider al legendariei trupe rock „The Police”, va concerta din nou la București. Acesta se va întoarce pe scena Sălii Palatului din România pe 10 februarie 2009 pentru a-și promova cel mai recent proiect al său, „Songs from the Labyrinth”, înregistrat alături de celebrul muzician bosniac *Edin Karamazov*.

„Songs from the Labyrinth” este un tribut adus marelui compozitor elisabetan *John Dowland* (1563–1626), pe care Sting l-a descoperit la începutul anilor ’80, informează Mediafax. Lansarea acestui album a avut loc în 2006 și până în prezent s-a vândut în mai mult de un milion de exemplare. Piese de pe album au fost pe primele locuri în topurile din întreaga lume. Melodiile s-au aflat în topul Billboard timp de 15 săptămâni consecutive. Pe lângă piesele de pe acest album, Sting va interpreta în concertul de la București piesele care l-au consacrat de-a lungul timpului. Atât ca artist solo, dar și ca lider al trupei „The Police”, Sting a vândut aproape 100 milioane de albume și a fost distins cu peste 16 premii Grammy. Cântărețul, al cărui nume adevărat este *Gordon Matthew Thomas Sumner*, a fost nominalizat de trei ori și la premiile Academiei Americane de Film.

Îngrijirea părului toamna

Venirea toamnei trebuie să ne facă mai atente la îngrijirea părului și a scalpului. Este bine știut faptul că toamna anunță o cădere mai abundentă a părului, dar și o fragilitate a firului de păr după căldura verii. Vârfurile deteriorate pot fi îndepărtate prin tăiere. Sensibilitatea rădăcinii are însă mult mai multe cauze. Căderea părului în exces, față de celelalte luni ale anului, indică un dezechilibru interior, dezechilibru creat de mai mulți factori, fie o su-

prasolicitare nervoasă, o alimentație defectuoasă fără minerale, cure de slăbire îndelungate, ținute aleatoriu și fără un consult medical, traume psihice, lipsa orelor de somn insuficiente. Remediu există pentru fiecare cauză în parte, însă el trebuie urmat și nu tratat cu indiferență. Unul dintre remedii, cel de suprafată, este folosirea șamponului împreună cu loțiunea aferentă căderii părului, fără a brutaliza scalpul la spălat.

Fotbal

Micherechenii la egalitate
cu crâstorenii

Echipele de fotbal seniori Micherechi-Crâstor au remizat duminică, la Micherechi, scor 1-1, într-un meci din campionatul județean, care a fost condus de arbitrul *Csatári*, și au participat cam 380 de suporteri.

Echipa de la Crâstor a început meciul foarte bine, deja în primele minute au reușit să obțină un gol, marcat de *Ótött*. După acest început, echipa condusă de *Bíró Róbert* s-a retras puțin în apărare. În a doua repriză, jucătorii din

Micherechi au început să atace poarta apărată de portarul *Farkas*, dar numai în minutul '59 au reușit să marcheze un gol printr-o lovitură de la 11 metri. Golul a fost marcat de *Gheorghe Patca*, portarul de la Micherechi.

În minutul '82, *Benyovszki*, jucătorul crâstorean, după al doilea cartonaș galben a fost exclus de pe teren.

Antrenorul *Bíró Róbert* de la Micherechi a spus că a fost un meci bun și că după stilul de joc din a

doua repriză, micherechenii ar fi trebuit să învingă, dar, din păcate, de trei săptămâni încoace nu merg lucrurile cum ar trebui.

Cserháti István, antrenorul adversarilor, a declarat după meci că jocul a fost greu, precum s-a și așteptat. Echipa de la Crâstor a stat foarte aproape de victorie, dar se mulțumește și numai cu un punct.

Echipa de fotbal juniori, care a jucat duminică tot cu crâstorenii înaintea seniorilor, au învins cu 3-1.

Casian Ioan Bun

Candidații pentru
Balonul de Aur 2008

Publicația France Football a dezvăluit, duminică, 19 octombrie, numele celor 30 de fotbaliști candidați pentru Balonul de Aur 2008, trofeu ce va fi decernat la 2 decembrie.

Numele cele mai vehiculate pentru a cucerii trofeul sunt *Cristiano Ronaldo*, *Lionel Messi* și *Fernando Torres*. În schimb, foști laureați precum *Ronaldinho* sau *Fabio Cannavaro* lipsesc de pe lista celor 30 pentru 2008.

„A cucerii Balonul de Aur este ca și cum ai urca pe vârful Everest”, a declarat, în cotidianul *l'Equipe*, *Fernando Torres*, autorul golului victoriei pentru echipa națională a Spaniei în finala Campionatului European din 2008.

Lista celor 30 de nominalizați pentru Balonul de Aur 2008: *Adebayor* (Togo, Arsenal Londra), *Agüero* (Argentina, Atletico Madrid), *Arșavin* (Rusia, Zenit Sankt Petersburg), *Ballack* (Germania, Chelsea Londra), *Benzema* (Franța, Olympique Lyon), *Buffon* (Italia, Juventus Torino), *Casillas* (Spania, Real Madrid), *Cristiano Ronaldo* (Portugalia, Manchester United), *Drogba* (Coasta de Fildeș, Chelsea Londra), *Eto'o* (Camerun, FC Barcelona), *Fabregas* (Spania, Arsenal Londra), *Gerrard*

Mijlocașul brazilian Ricardo Kaka a câștigat Balonul de Aur în 2007

(Anglia, Liverpool), *Ibrahimović* (Suedia, Internazionale Milan), *Kaka* (Brazilia, AC Milan), *Lampard* (Anglia, Chelsea Londra), *Messi* (Argentina, FC Barcelona), *Pepe* (Portugalia, Real Madrid), *Sergio Ramos* (Spania, Real Madrid), *Ribery* (Franța, Bayern München), *Rooney* (Anglia, Manchester United), *Senna* (Spania, Villarreal), *Toni* (Italia, Bayern München), *Torres* (Spania, FC Liverpool), *Van der Sar* (Olanda, Manchester United), *Van der Vaart* (Olanda, Real Madrid), *Van*

Nistelrooy (Olanda, Real Madrid), *Vidici* (Serbia, Manchester United), *Villa* (Spania, FC Valencia), *Xavi* (Spania, FC Barcelona), *Jirkov* (Rusia, TSKA Moscova).

Dintre favoriți, *Cristiano Ronaldo* este, anul acesta, campion al Angliei și campion al Europei la nivel de cluburi cu Manchester United, *Lionel Messi* este campion olimpic cu reprezentativa Argentinei, iar *Fernando Torres* este campion european cu echipa națională a Spaniei, la Euro 2008.

Oina – sportul
național românesc

Ca și celelalte creații folclorice, jocurile de copii, numite odată și „jocuri de petrecere”, reflectă viața socială care le-a generat, redând aspecte de muncă sau scene de luptă. Jocul de oină amintește de o foarte veche îndelnicire a daco-romanilor, păstoritul. A „oină” oile înseamnă a le cobori toamna de la munte la șesul verde, într-o zonă sau localitate din apropierea unui râu, fenomen numit transhumanță.

Există și ipoteza că ar fi un joc războinic, cu momente de atac și de apărare, însă multe dintre denumirile și expresiile folosite în joc sunt specifice păstorilor: căpitanul echipei se numește și *baci* (mai marele peste cio-bani), bastonul se mai numește încă *bătă*, intrarea în teren se numea *intrare la strungă*, jucătorul prins la mijloc – jucător *la strungă*, jucătorii de la prindere – *păscari* (de la păscut) sau *echipă la păscare*.

Oina este un joc sportiv practicat între două echipe, pe un teren în aer liber. Jocul solicită o bună viteză de alergare, reflexe în mișcările de autoapărare de loviturile mingii, precizie în aruncarea și lovirea mingii.

Oina – sau „hoina” cum i se mai spunea – este socotită un joc sportiv național pentru români, având, pe pământul românesc, o vechime de cel puțin 6 secole, așa cum menționează cronicile și hrisoave care îi subliniază popularitatea de care se bucură printre copii și tineri, printre oșteni și voievozi.

Așa, de pildă, este important să aflăm că pe timpul lui *Vlaicu Vodă*, adică prin anul 1364, oina se juca pe plaiurile Tării Românești, ea pătrunzând peste tot: în sate, în comune, în viața oamenilor.

Prin modul de desfășurare a jocului, oina atrage atenția prin unele elemente care se întâlnesc și la alte jocuri sportive din diferite țări, cum ar fi „basse-ball-ul” american, jocul „paume”, din Franta, „palsepool”-ul finlandez sau „schlagball”-ul german.

Unii cercetători îi găsesc o origine latină atât cuvântului „oină”, care ar proveni din latinescul „voinum”, cât și altor termeni specifici jocului.

Reguli de bază

Învățarea jocului de oină presupune mai întâi însușirea aruncării și prinderii mingii, aruncării ei cu precizie la diferite distanțe. Este necesară o bună viteză în alergare și deprinderea de a aprecia cât mai exact distanța de adversar. Trebuie exersată „bătaia” mingii cu bastonul, pentru a ajunge să fie lovită cu forță și să fie trimisă cât mai departe, în terenul de joc. Oina se poate practica de la vârsta de 7-8 ani, între două echipe alcătuite din câte 11 jucători. Jocul este condus de un arbitru principal și de doi arbitri de linie. Prin tragere la sorți, o echipă va începe jocul „la bătaie”, cealaltă „la prindere”.

La fluierul arbitrului, echipa de la bătaie începe jocul, adică un jucător servește mingea primului jucător aruncând-o ușor în sus, iar acesta trebuie s-o lovească cu bastonul pentru a o trimite cât mai departe în terenul de joc, favorizând astfel coechipierilor răgazul să fugă prin culoarul de ducere. Cei de la prindere, dacă au prins mingea, o pasează între ei, pentru a găsi momentul de a o arunca și lovi pe unul din jucătorii adversi, care urmăresc cu atenție pasele și se fereșc, se apără cu mâinile, de a nu fi loviți cu mingea.

Dar regulamentul jocului prevede detalii privind acordarea punctelor, ce pot și ce nu pot face jucătorii în teren în timpul partidei, fie că sunt la „prindere”, fie că sunt la „bătaie”. Important este că jocul e foarte accesibil, foarte atractiv, dinamic și, prin elementele sale de tehnică și tactică, satisface gustul copiilor de întrecere. O partidă se desfășoară în două reprize, cu o pauză de 5 minute între ele. O repriză durează atât cât jucătorii echipei de la bătaie trec toți la „bătaia” propriu-zisă a mingii cu bastonul.

TVR 1

Luni 27 octombrie

6.00 Trezirea la apel 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Repere Sacre. Sfântul Dimitrie cel Nou din Basarabi 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Deșteaptă-te române! 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Citește și mai departe 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Eureka 20.10 Față-n față 21.15 Concert Dan Grigore. **22.25 Carol I.**

Film documentar despre Carol I

Marti 28 octombrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Partenerii 10.00 Serial. David Copperfield 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Atunci și acum 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Anatomia lui Grey 20.10 Între bine și rău 21.15 Film. Premiile Darwin.

Miercuri 29 octombrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Partenerii 10.00 Serial. David Copperfield 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convingeri 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Ochiul magic 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Agenția PSYCH 20.10 Prim plan 21.15 Filme Șoc. Election.

Joi 30 octombrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Partenerii 10.00 Serial. David Copperfield 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Teleshopping 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. CSI-Crime și investigații 20.10 S-a întâmplat în România 21.15 Telecinemateca. Aurul Neapolului.

Vineri 31 octombrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Partenerii 10.00 Documentar 11.00 Miezul zilei cu Leonard Miron 12.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Parlamentul României 15.30 Magazin de protecție a mediului 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Europa de privește 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O dată-n viață 21.15 Film. Cât îmi dai să te împușc?

Sâmbătă 1 noiembrie

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne 7.00 Debut 50 plus 8.00 Desene animate 9.00 Povestea filmului 9.30 Arca lui Noe 10.30 Dunărea – fluviiu european 12.00 De la Est la Vest 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Ne vedem la TVR 14.20 Andografia săptămânii 14.30 Ne vedem la TVR 16.00 Garantat 100% 17.00 Jurnalul TVR 19.15 Oculul Pământului 21.10 Film. Lanțul Crimei.

Duminică 2 noiembrie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Festivalul Andantino 10.10 Viața satului 11.30 Descoperă Europa ta! 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Tezaur folcloric 14.30 Concursul Național de Modele – Rowenta Elite Model Look 2008 15.10 Dănuț S.R.L. 17.00 Jurnalul TVR 17.55 Formula 1 Marele Premiu al Braziliei 21.10 Film. Când dragostea ucide.

TVR 2

Luni 27 octombrie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 8.25 Utopia (R) 9.10 Tonomatul DP2 (R) 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Atlas (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Medalion folcloric 12.45 Descoperă românii 13.00 Teleshopping 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 16.30 Mituri și eroi 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.00 Ferestre deschise 19.30 Fotbal. 20.30 Ora de știri 23.00 Film. Jocul de-a iubirea.

Marti 28 octombrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri (R) 8.05 Serial. Capri (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 16.30 Mituri și eroi 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.00 Lumea de aproape 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Fiica Elisei 22.35 Film. Beau Brummell.

Miercuri 29 octombrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Capri (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 13.30 Zestrea românilor (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 16.30 Mituri și eroi 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.00 Un strop de energie 19.30 Campionatul de comedie 20.00 Bazar 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Fiica Elisei 22.35 Film. Fragilitate.

Joi 30 octombrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri (R) 8.05 Serial. Capri 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 16.30 Mituri și eroi 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.00 Idei strălucite 19.30 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Fiica Elisei 22.35 Film. Dad savage.

Vineri 31 octombrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Capri 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.45 Popasuri folclorice 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.00 Planeta oamenilor 19.30 D'ale lui Mitică 20.30 Ora de știri 21.30 Jamie în Australia 22.30 Operațiuni speciale.

Sâmbătă 1 noiembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Serial. Miracole (R) 7.00 ABC... De ce? 8.00 Atenție, copii! 8.30 Medalion folcloric 9.00 Natură și aventură 9.35 Liber pe contrasens 10.35 Rugby: Divizia Națională. CSM Baia Mare – CSA Steaua București 12.30 Atenție se cântă! 15.00 Între cer și pământ 16.30 Gaz pe folk 17.30 Regii din castelul de iarbă 18.50 Serial. Crime imperfecte 19.50 Serial. Absolut fabulos 20.30 Ora de știri 21.30 Maniacii 22.30 Film. Sedus și abandonat.

Duminică 2 noiembrie

6.00 Maniacii (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.30 Un zămbet pe... 4 roți! 11.00 Film. Noi Doi 13.00 H... ora prichindeilor 14.00 Jamie în Australia (R) 14.30 Dincolo de hartă 15.00 Atlas 15.30 Muzică și muzichie 17.30 Serial. Ballykissangel 18.50 Serial. Doctor Who 19.50 Serial. Absolut fabulos 20.30 Ora de știri 21.30 Mari seriale. Viața pe marie 22.30 Film. Politici murdare.

Dincolo de hartă - orașul Balcic

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

27 OCTOMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 OCTOMBRIE, MARTI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 OCTOMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

30 OCTOMBRIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnata de Edga Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

31 OCTOMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul Vârșnicilor 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

1 NOIEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Interviu și reportaje din țară și România 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

2 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă baptistă 16.50 Sinteza știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Magazinul Vârșnicilor (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

29 octombrie 2008 (mtv ora 15.50)
Reluare: 31 octombrie 2008 (m2 ora 10.40)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română va relata despre ședința comună a guvernelor român și maghiar, care s-a desfășurat pe 21 octombrie, la Seghedin. În a doua parte a programului vom prezenta secvențe dintr-un eveniment cultural, organizat de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria. În cadrul acestuia s-au prezentat soliști de muzică populară din zona Bihorului.

Realizator: Ștefan Crâsta

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni-Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă-duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Casă de vânzare

De vânzare casă familială în centrul comunei Chitighaz, str. Úttörő nr. 69. Trei camere, încălzire cu convectoare (gaz) + șemineu, baie, wc separat, anexe, grădină îngrijită, suprafață totală 1388 m2. Preț: 7,4 milioane forinți.

Contact:
00-36/1-786-3698

UMOR

Anunțuri

De vânzare imobil (2 clădiri într-o curte) în Köröstarcsa, pe drumul principal, chiar cu srl. Se pot folosi pentru orice activitate chiar și în asociere (depozit, magazin legume-fructe, croitorie, spălătorie auto, etc.). Contact: 00-36/30-9255583 sau la adresa de e-mail: ktt.tibor@freemail.hu.

*

Căutăm parteneri din România. Oferim: fier beton, cărămidă, etc. Ne puteți contacta la nr. de tel: 00-36/30-9255583 sau la adresa de e-mail: ktt.tibor@freemail.hu.

Vorbim limba română!

Pelerini din Ungaria la Hodoș-Bodrog

Prin vizitarea și venerarea locurilor biblice sau a altor spații încărcate de spiritualitate, a moaștelor sfinților, a icoanelor făcătoare de minuni, prin rugăciuni, meditație, spovedanie, împărtășire euharistică și convorbiri duhovnicești, pelerinii își pot redescoperi frumusețea sufletească, încrederea, libertatea și pacea interioară, speranța și chiar credința, adesea afectate de tumultul vieții cotidiene. În organizarea Autoguvernării Românești din Macău, un grup de credincioși din Ungaria, de la Macău și Cenadul Unguresc, au fost să se reculegă sâmbătă, 18 octombrie, la Mănăstirea Hodoș-Bodrog de lângă Arad, cel mai vechi lăcaș de cult de pe teritoriul României cu viața monahală neîntreruptă.

Întâmpinați de starețul mănăstirii, Arhimandritul *Nestor Iovan* și de alți călugări, pelerinii români din Ungaria au fost călăuziți prin mănăstire, le-a fost povestit istoricul Mănăstirii Hodoș-Bodrog, care a luat ființă în urma descoperirii de către un taur din turma unui păstor, care a scos cu coarnele dintr-o movilă de pământ Icoana „făcătoare de minuni” a Maicii Domnului. Pe acel loc, credincioșii au construit o bisericuță unde s-a păstrat icoana, acesta fiind doar începutul mănăstirii. Pelerinii au vizitat și muzeul mănăstirii, s-au rugat la icoana Maicii Domnului, au dat pomelnice, uitând de grijile de zi cu zi în acest loc binecuvântat de Dumnezeu, unde toți credincioșii găsesc alinare de suferințe și tămăduirea bolii.

„Acest pelerinaj a fost prima excursie organizată de Autoguvernarea Românească din Macău, dar de când a luat ființă ne-am propus să facem astfel de pelerinaje, luând în considerare că cei care ne-au votat sunt de religie ortodoxă, ba chiar cei care facem parte din autoguvernare toți suntem

ortodocși. A fost firesc ca prima noastră ieșire să fie la o mănăstire, iar cea mai semnificativă din această zonă este Mănăstirea Hodoș-Bodrog, care datează din secolul al XII-lea. Strămoșii noștri din Cenad, pe vremuri mergeau pe jos până la Bodrog, într-un adevărat pelerinaj. Noi de data aceasta am participat 26 de credincioși, 12 din Cenad, iar restul din Macău. Am constatat că toți credincioșii s-au simțit foarte bine, astfel dorim ca aceasta să devină o tradiție”, ne-a declarat *pr. Aurel Becan*, președintele Autoguvernării Românești din Macău.

„Am vizitat multe locuri sfinte, dar de fiecare dată când pașii mei se îndreaptă către această mănăstire mă cuprinde o senzație de bine și liniște sufletească. Este un loc unde sufletul se află parcă mai aproape de Dumnezeu și de toate cele sfinte. Este un loc unde predomină liniștea și rugăciunea, un loc unde se simte parfumul câmpului care înconjoară această mănăstire, un loc unde dacă vii odată vei simți nevoia de a reveni mereu. Am fost foarte fericită și îi mulțumim din suflet părintelui pentru acest pelerinaj”, ne-a

mărturisit *Persa Păcurar* din Cenad.

„Eu acum am fost pentru prima dată într-o astfel de excursie și mi-a plăcut foarte, foarte mult. Legenda mănăstirii, munca călugărilor, mă refer la sculpura și tot ceea ce am găsit acolo, sunt de nedescris. Consider această mănăstire un loc plin de Duh Sfânt. Aici totul vibrează și trăiește întru Dumnezeu Tatăl! Niciodată nu voi mai rata o astfel de ocazie de a merge în pelerinaj”, a

spus *Magdalena Turi* din Cenadul Unguresc.

„La mănăstire găsești alinarea sufletului și te simți atât de ușurat de poverile ce te apasă și uiți de grijile de zi cu zi. Acuma am fost la Mănăstirea Bodrog pentru prima dată, dar nu îmi pare rău că m-am dus. Acolo ar trebui să mergi măcar pentru două zile ca să le vezi pe toate. La racla cu moaștele sfinților am stat mult și m-am rugat, era și o bucată din crucea de pe Golgota.

M-am simțit bine. Dacă îmi îngăduie sănătatea o să merg de fiecare dată când se face așa un pelerinaj. A fost foarte frumos”, ne-a spus încântată *Veturia Mărienț* din Cenadul Unguresc.

Chemați de problemele cotidiene, pelerinii au lăsat în urmă, în după amiaza zilei de sâmbătă, o atmosferă înălțătoare, cu dorința de a se întoarce din nou, cât mai curând, la Mănăstirea Hodoș-Bodrog.

A. Butar

